

Upravništvo. Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122 3123, 3124,
3125 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošti: zavod: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 10
78 180 Wien št. 105 241

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124 3125, 3126 Maribor.
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Olajšanje napetosti

Ko je francoski ministrski predsednik Daladier v petek zvečer po izdanem komuniqueju o francosko-angleških razgovorih v Londonu sprejel novinarje, jim je s poudarkom izjavil: »Sporazum med Francijo in Veliko Britanijo ni bil še nikdar tako realen, tako obsežen in tako globok. Naši razgovori so francosko-angleško solidarnost znova potrdili.« Ako presojamo rezultate londonskih razgovorov francoskih in angleških državnikov po splošnem odmevu v vsem evropskem tisku, moramo ugotoviti, da Daladier v svoji izjavi ni pretiraval. Ne le, da se londonski zaključki tolmačijo v smislu njegovih besed in brez bistvene razlike tako v angleški kakor francoski javnosti, temveč potrjujejo daljnosežnost londonskih sklenov v smislu Daladierove izjave tudi glasovi v italijanskem in nemškem časopisju.

Čprav se osnove sedanega angleško-francoskega sodelovanja ne dajo še konkretno označiti z nobenim okvirnim izrazom, se vendar zdi, da smemo verjeti obema oficijelnima organoma francoske in angleške vlade, »Tempsu« in »Timesu«, ko ugotavljata, da se zapadni veleni nista sicer vezali v tesne in okorne formalne okvire, da pa sta se bolj kakor sploh kdaj doslej zedinili glede »popolnejše organizacije svojega političnega, diplomatskega, vojaškega in gospodarskega sodelovanja, da bi se tako že v naprej zavarovali pred slehernimi eventualnostjo, pri čemer imata kot glavni cilj pred očmi ohranitev in obrambo miru.

Ako se sporazumeta ali celo razširita svoj že obstoječi sporazum dve državi, katerih miroljubnost je za objektivnega poznavalca mednarodnih razmer pač izven dvoma, lahko upravičeno trdita, da sta napravili koristno delo ne le za obrambo svojih posebnih interesov, temveč za zavarovanje miru sploh. S svojim sporazumom o poglobljenem medsebojnem sodelovanju sta Anglija in Francija res mnogo doprinesli k olajšanju mednarodne napetosti. V tem pogledu ugotavlja »Temps« po londonskem sestanku: »Ako naj bo mir uspešno zavarovan, mora biti blok Francije in Anglije dovolj močan, da se lahko pod ugodnimi pogoji ter v popolni enakosti avtoritete in prestiža spusti v pogajanja z blokom Nemčije in Italije. Samo po tej poti se lahko ustvarijo solidne osnove za trajno in koristno evropsko sodelovanje.

Težko je reči že sedaj, v čem je prav za prav bistvo londonskih sklepov, toda s splošnega in načelnega vidika je nedvomno osrednja točka uradnega sporočila o razgovorih v poudarku »skupnosti interesov« obeh držav, iz česar se same po sebi podajajo tudi skupne vodilne smernice njune mednarodne politike. Obe državi pa gresta v svojih zaključkih, ki jih zahtevajo »sedanje prilike«, še korak naprej, ko ugotavljata »veliko potrebo nadaljnjega razvoja politike posvetovanja in sodelovanja ne le za obrambo skupnih interesov, temveč tudi onih idealov narodnega in mednarodnega življenja, ki spajajo obe državi.

V tem duhu sta se Anglija in Francija sporazumeli glede vseh vprašanj, ki so bila postavljena na dnevni red razgovorov njihovih odgovornih državnikov. Teh pa ni bilo malo: Od splošnega mednarodnega položaja do posebnih situacij v Sredozemlju, srednji in vzhodni Evropi ter na Daljnem vzhodu, od španske vraščanja do vprašanja priznanja abesinske aneksije in majskega zasedanja svet DN — vse to in še posebej njune medsebojne obveznosti, poglobitev vojaškega sodelovanja ter njuno razmerje do ostalih evropskih držav, med njimi v prvi vrsti do Češkoslovaške, tvorijo kompleks proučenih vprašanj, o katerih važnosti v črti bližnjega evropskega in svetovnega razvoja bi bilo odveč govoriti. Kar posebno močno označuje duha teh razgovorov, je odločna volja po zagotovitvi in utrditvi miru.

V odmevih londonskega sestanka v posameznih evropskih prestolnicah je seveda iz umljivih razlogov povsod postavljen na prvo mesto uganibanje o konkretnem sporazumu obeh zapadnih velenih glede sedanega položaja v srednji Evropi posebno glede na položaj Češkoslovaške. Ne glede na domneve o bodočih akcijah, ki jih bosta Francija in Anglija v tem pogledu podvzeli, je važno, da sta obe veleleli v svojih londonskih razgovorih na nedvoumen način poudarili svoj skupni interes, na razvoju v tem predelu Evrope. Sporazumeli sta se glede »skupne akcije«, ki jo nameravata v interesu miru podvzeti v podunavskem bazenu. Anglija se sicer tudi to pot ni vezala s prevzemom formalnih obveznosti za primer komplikacij, ki bi v tem predelu Evrope nastopile, toda zdi se, da gre tu bolj za taktično kakor za načelno vprašanje. Anglija bo najprej pač storil vse, kar je v njeni moči, da se doseže kompromis med praško vlado in henleinovci, vendar pa v tem pogledu ne bo šla preko mej, ki jih postavlja češkoslovaška ustava, kakor je to poudaril Chamberlain že v svojem govoru dne 24. marca

HITLER ODPOTOVAL V RIM

V Italiji ga bodo sprejeli z vsem bleskom in mu pokazali vojaško silo države na kopnem, na morju in v zraku

Rim, 2. maja. h. Nemški kancelar Hitler prispel jutri zvečer v Rim na uradni obisk. Večno mesto bo priredilo nemškemu gostu naravnost kneževski sprejem. Vse fronte glavnih ulic pokrivajo italijanske trikolore in nemške zastave s ključastim križem. Bajna razsvetljava v barvah italijanske trobojke, ogromni nastopi fašistične mladine, majestetni spomeniki starega Rima in monumentalne zgradbe iz fašističnega razdobja bodo tvorili glavno obeležje te manifestacije. Nebo bodo osvetljevali številni žarometi v rdečo-belozelenih barvah, fontane bodo razsvetljene s sinje-modrimi, parki in javni nasadi v zeleni luči, tako da bo vsaka podrobnost prispevala k fantastični iluminaciji Rima ob Hitlerjevem prihodu. V Rimu hočejo, da odnese Hitler s svojega obiska nepozabne spomine. Slavoloki iz dobe rimskih cesarjev, koloseum, italijanski forum, kaptol in forum Mussolini ter marmornati stadion, vse te monumentalne stavbe bodo nudile sliko, kakršne tudi Rim do sedaj še nikdar ni videl. Hitler bo imel priliko občudovati moč fašistične mladine, ogromne vojaške parade naj pokažejo nemškemu kancelarju vso vojaško silo Italije na kopnem, na morju in v zraku.

Italijanski listi v svojih uvodnih poročilih o Hitlerjevem obisku podčrtavajo zlasti ta del programa, že vojaška parada v Rimu bo po svojem obsegu edinstvena, pomorska parada v Napoliju pa bo presežala vse, kar se je kdajkoli priredilo na tem polju. Listi tudi s posebnim poudarkom podčrtavajo, da bo tem vojaškim prireditvam od vseh tujih vojaških misij prisostvovala samo misija prijateljske in zavezniške Jugoslavije.

Odhod iz Berlina

Berlin, 2. maja. h. Državni kancelar Hitler je danes ob 16.45 s posebnim vlakom in z večjim spremstvom odpotoval na svoj prvi uradni obisk v Rim. Ulice, po katerih se je peljal na kolodvor, so bile bogato okrašene z nemškimi in italijanskimi zastavami. Kolodvorsko dvorano so že ponoči okrasili z zelenjem in z nemškimi zastavami. Da bi se bolj podčrtali pomen današnjega dne, so pustili na ulicah vse okrasje od večerašnjih prvomajskih proslav, zvečer pa bo ponovljena slavnostna iluminacija mesta. Zanimanje tiska je seveda v prvi vrsti osredotočeno na potovanje Hitlerja. Listi objavljajo obširna poročila svojih posebnih poročevalcev, ki so že v Rimu, o veličastnih pripravah za Hitlerjev sprejem v italijanski prestolnici. V zvezi s tem podčrtavajo pomen in vrednost oziroma Berlina in plačajo, da Hitlerjevo potovanje v Rim ne predstavlja samo običajne vljudnosti, marveč da gre za političen dogodek dalekosežnega pomena. Listi naglašajo hvalno Nemčije do Italije za njeno stališče in njeno podporo glede nemških zahtev. Kljub temu Hitlerjevo potovanje ni potonilo v ozadje zanimanja za rezultate londonskega sestanka francoskih in angleških državnikov in lahko bi se reklo, da je zanimanje za ta sestanek baš v zvezi s Hitlerjevim obiskom v Rimu postalo še večje.

Nemški glas o pomenu obiska

Berlin, 2. maja. o. O Hitlerjevem obisku v Rimu je danes »Politisch-Diplomatische Korrespondenz« objavila daljši članek, v katerem pravi, da bo imel nemški kon-

takt voditelj dveh držav vse večjo vlogo, kakor bi jo bilo morda pričakovati po zmanjšanju priprav za sestanek. Hitler ne gre v Rim, da bi zgolj iz vljudnosti obiskal Mussolinija. Njegov obisk bo izraz najtesnejšega sodelovanja med obema državama, dokaz pravega demokratičnega stika dveh narodov. Sodelovanje med italijanskim in nemškim narodom sega že daleč v preteklost. Nemčija ne bo pozabila, da je Italija prva priznala nemške narodne interese, ki so bili pogazeni z različnimi diktati. Nemčija ne bo pozabila predvsem, da je bila Italija na njeni strani tako v vprašanju reparacij kakor tudi pozneje pri obnovi nemške vojaške neodvisnosti. Italija pa prav tako ne bo pozabila, da je Nemčija prva priznala njen kolonialni imperij. Italija in Nemčija se še zmerom zavedata, da morata skupno braniti svojo kulturo in civilizacijo, ki ji po neki politiki grozi silna nevarnost. To politiko vodijo tudi nekateri evropske države, ker je še zmerom same niso spoznale do dna.

Novih pogodb ni pričakovati

Pariz, 2. maja. o. Hitlerjev obisk je že docela pritegnil vso pozornost francoske politične javnosti. Vobče pričakujejo, da v Rimu ne bo sklenjena nobena posebna pogodba, najmanj pa kakšna vojaška zveza, pač pa bodo razgovori med Hitlerjem in Mussolinijem važni za nadaljnji razvoj mednarodnega političnega položaja v Evropi. »New York Herald« poroča v svoji pariski izdaji, da bodo v Rimu sicer razprav-

ljali o tem, ali ne bi kazalo oziroma Rim-Berlin utrditi in zaječiti z vojaško pogodbo med Italijo in Nemčijo, vendar ta pogodba ob tej priliki še ne bo sklenjena. Hitler želi v Rimu zvedeti predvsem, kakšno stališče bi Italija zavzela v primeru, da bi Nemčija intervenirala v prilogi sudetskimi Nemcem in če bi Francija v tem primeru Češkoslovaški priskočila na pomoč. Mussolini hoče s svojo strani dobiti od Nemčije jamstva za primer morebitnih incidentov na Sredozemskem morju, s katerimi računa ne glede na italijansko-angleško pogodbo in ne glede na to, da bo podobna pogodba bržkone v kratkem sklenjena tudi med Rimom in Parizom.

Tudi agencija »United Press« je mnenja, da sedaj v Rimu ne bo sklenjena nikakva vojaška pogodba, da pa bosta Hitler in Mussolini vendarle razpravljala o vseh aktualnih političnih vprašanjih in njihovem morebitnem razpletu. Vsekakor bodo v Rimu govorili o Španiji, o Avstriji, o angleško-francoski vojaški zvezi, o angleško-italijanskem sredozemskem paktu, o francosko-italijanskih pogajanjih za sklenitev podobne pogodbe, kakor tudi o češkoslovaškem problemu. Po informacijah rimskih političnih krogov se bo načelo celo vprašanje o eventualnih angleško-nemških pogajanjih, na katere se Chamberlain očitno pripravlja.

Horst-Weselova mati v Rimu

Rim, 2. maja. h. Včeraj je prispela v Rim mati znanega narodno-socialističnega junaka Horst-Wesela, ki jo je povabil Mussolini osebno, da prisostuje svečanostim ob Hitlerjevem obisku. V Rimu je že tudi 90 nemških novinarjev, ki imajo svoj glavni stan v hotelu Maestoso. Pri prihodu jih je pozdravil v imenu vlade direktor oddelka za tuj tisk, danes pa jih je osebno pozdravil propagandni minister Alfieri ter jim dodelil posebne uradnike, ki jim bodo šli v vsem na roko.

Chamberlain brani sporazum v zbornici

V angleški spodnji zbornici se je včeraj pričela razprava o angleško-italijanskem sporazumu

London, 2. maja. w. V spodnji zbornici se je danes pričela razprava o angleško-italijanskem sporazumu, ki je bil podpisan 16. aprila v Rimu in ki ga je sedaj vlada predložila v odobritev. Razpravo je otvorila opozicija s predlogom, ki zavrača tak sporazum in zahteva dalekosežne spremembe. Predlog opozicije je utemeljeval poslanec delavske stranke Herbert Morrison, ki se je šele te dni vrnil s svojega študijskega potovanja po Ameriki. Njemu je takoj odgovoril ministrski predsednik Chamberlain, ki je v zelo ostrih besedah zavrnil Morrisonove napade na Italijo in naglasil, da mora vsak nepristranski opazovalec priznati, da so predlogi opozicije docela neosnovani. Angleški in italijanski vladi se očitajo stvari, ki nimajo ničesar skupnega z italijansko-angleškim prijateljstvom. Predno preidemo na podrobnosti te pogodbe, je naglasil Chamberlain, moram pojasniti pomen tega sporazuma v okviru splošnih smernic naše zunanje politike. Ze večkrat sem naglasil, da je predpogoj in temeljna točka naše zunanje politike ohranitev miru in v tesni zvezi s tem našim prizadevanjem je delo za čim prejšnjo likvidacijo španske državljanske vojne. Za to pa je predvsem potrebno medsebojno zaupanje. Da to dosežemo, moramo predvsem odstraniti nesporazume in na obeh straneh obstoječi sum in vse

druge ovirajoče okoliščine, kajti če se to ne zgodi, bi dosedanje stanje lahko dovedlo do nove vojne.

Nato je Chamberlain govoril o sporazumu samem in izjavil, da je bilo pri pogajanjih v Rimu v ospredju palestinsko vprašanje, ki je igralo zelo važno vlogo. Italijanski zunanji minister je dal predstavniku Anglije tudi še ustno zagotovilo, da bo italijanska vlada opustila vsako akcijo, ki bi mogla Angliji povzročiti v Palestini kakršne težave. Prav tako je italijanski zunanji minister grof Ciano izjavil, da se bodo italijanske posadke v Libiji vsak teden zmanjšale za 1000 mož vse tako dolgo, dokler ne dosežejo normalnega mirovnega staleža. Od sklenitve te pogodbe so se italijansko-angleški odnosi že vidno spremenili. Doba medsebojnega nezaupanja je minila in namesto prejšnje napetosti je nastopilo prijateljstvo. Do popolnega izraza pa bo prišel tak sporazum šele tedaj, ko bo končno veljavno rešeno špansko vprašanje in ko bo Anglija lahko priznala okupacijo Abesinije.

Govorec o španskem vprašanju je Chamberlain zavrnil sumenjača proti Italiji in glede njenih namenov v Španiji. Angleška vlada veruje v zagotovila, ki jih je dala italijanska vlada in je zato tudi pričela akcijo za priznanje italijanskega imperija.

Devetnaist žrtev letalske nesreče

Med žrtvami je tudi albanski poslanik v Rimu, Džafer Vila

Formia, 2. maja. o. Na pobočju gore Marone pri Formiji, kakšnih 70 km severno od Napolija, se je pripetila v soboto popoldne strašna katastrofa. Veliko italijansko potniško letalo, ki vzdržuje promet na pro-

gi Rim-Tirana in katerega so že od sobote popoldne pogrešali, se je tam ponesrečilo. Letalo so iskali po pobočju gore več ur. Končno so našli njegove ostanke. V letalu je bilo 19 potnikov in članov posadke. Njih trupla so našli vsa zoglecna ali pa hudo ožgana. Med potniki so bili tudi albanski poslanik v Rimu Džafer Vila in več drugih članov albanskega poslanstva v Rimu. Vsi so se vračali s poročnih svečanosti v Tirani v Rim.

Kolikor je bilo mogoče dognati, je letalo bržkone zašlo, ker je v soboto popoldne vse področje od Rima do Napolija zakrivala gosta megla. Letalo se je z vso silo zalotelo ob skalovje, se spričlo silnega udara vnelo in zgorelo.

Napoli, 2. maja. AA. Danes so velesrečno pokopali žrtve letalske katastrofe pri Formiji. 19 krst, vse pokrite z italijansko trobojko, so prenesli uniformirani fašisti na pokopališče. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudi z gostimi civilnimi in vojaškimi oblastmi na čelu. Italijansko vlado je zastopal general Caserte, poveljnik letalske akademije. Pogreba se je udeležil tudi poveljnik italijanskega civilnega letalstva Pelegrini.

Tirana, 2. maja. AA. Italijanski poslanik je danes izrazil albanskemu zunanjemu ministru sožalje svoje vlade nad tragično smrtjo albanskega poslanika v Rimu. Prav tako sta izrazila svoje sožalje tudi italijanski zunanji minister grof Ciano in podtajnik v vojnem ministertvu Pariani.

Važni ukrepi v Franciji

Kodifikacija stavkovnega in tujkega prava

Pariz, 2. maja. h. Vlada je imela danes posvetovanja o dekretih, ki bodo že jutri objavljeni v uradnem listu. Vlada hoče predvsem poleg gospodarskih ukrepov, katerih podrobnosti še niso znane, s primernimi uredbami pospešiti francosko produkcijo. Od industrije bo zahtevala največji napor za čim boljše izgrajevanje in koristno izkoriščanje produkcijskih sredstev, od delavstva pa spremembo zakona o 40-urnem delovniku. Za razvoj produkcije je predvsem potrebna tudi ohranitev socialnega miru. V doseg tega cilja bodo izdane naslednje urede: 1. Kodifikacija stavkov-

nega prava. Pred vsako stavko se mora izvesti tajno glasovanje. Za stavke brez vsakega glasovanja so določene stroge sankcije, prav tako pa tudi represalije proti podjetjem, ki bi iz izprtemi hotela preprečiti pravilno sklenjene stavke. 2. Kodifikacija tujkega prava, ki določa izgon nezakonitih elementov in stroge kazni za kršitve gostoljubja. Izgnanci, ki bi se brez dovoljenja zopet vrnili, se lahko obsodijo tudi na ječo. 3. Statut za severno-afriško delavstvo, ki bo dobilo posebne delavske kazenske.

Japonci pošiljajo nove čete na Kitajsko

Njihova protiofenziva v južnem Šantungu brez posebnih uspehov

London, 2. maja. o. »Daily Telegraph« poroča, da so iz Japonske poslali na Kitajsko 5 novih divizij, ki naj bi ojačile japonsko vojsko v južnem Šantungu. Kljub dobro pripravljeni protiofenzivi Japonci na tej fronti še vedno niso mogli zboljšati svojega položaja. Na Kitajsko je bilo poslanih tudi več velikih transportov vojnih potrebščin.

Nov incident v Šanghaju

Šanghaj, 2. maja. o. V Šanghaju se je pripetil davi nov incident, zaradi katerega bi bilo skoraj prišlo do spopada med japonskimi in francoskimi četami. Japonske oblasti so prejele vesti, da nameravajo danes odpeljati iz francoskega dela šanghajske luke večji tovor zlata, ki je last kitajske narodne banke. Japonci so hoteli to za vsako ceno preprečiti in je dobil zato bataljon vojaštva nalog, da vdre v francosko koncesijo in onemogoči ta transport. Francoski stražniki so japonsko vojsko na meji koncesije ustavili. Na obeh straneh so se že pripravili na spopad, ko sta se končno poveljnika toliko sporazumela, da bodo francoske oblasti zadržale neko ladjo, ki je nameravala odpluti do-

poldne iz Šanghaja in na katero naj bi bili po japonskih informacijah natovorili kitajsko zlato. Japonsko vojsko, ki je že vdrla na francosko ozemlje, se je nato znova umaknilo.

Delovanje kitajskih četnikov

Peking, 2. maja. AA. Promet na železniški progi Peking-Hankow so po 50 urni prekinitvi ponovno obnovili. Včeraj so se pojavila japonska letala in razglašala kitajske četniške oddelke, ki so bili pretrgali železniško zvezo in spustili v zrak most pri Lihuju. Iz dobro poučenih krogov se je zvedelo, da je zletel v zrak tudi neki japonski vojaški vlak med Čušavom in Lihujem.

Angleško-japonski sporazum o carinah

Tokio, 2. maja. AA. (Reuter). Danes so se uspešno končala britansko-japonska pogajanja o kitajskih carinah. Komunikacije o pogajanjih izide v Londonu in Tokiu po vsej priliki jutri.

Zbliževanje med Rumunijo in Anglijo

Bukarešta, 2. maja. b. V pisanju rumunskega časopisja o zunanje-političnih problemih se kaže v poslednjem času zanimiv razvoj. Spremenjeni položaj Češkoslovaške in sploh novi srednjeevropski položaj sta močno odjeknila tudi v rumunskem presojanju evropskega mednarodnega razvoja. Veliko zaskrbljenost povzroča rumunskim krogom zlasti zadržanje nemške manjšine, čemur daje izraza posebno list »Dreptatea«. V tej zvezi posvečajo vsi rumunski listi izredno pozornost rezultatom londonskih razgovorov med francoskimi in angleškimi državniiki ter napovedujejo večjo agilnost diplomacije obeh demokratičnih velenih v bližnji bodočnosti.

Poučenim krogom nadalje ni ostalo prikrita, da se je rumunska zunanja politika v zadnjem času še bolj naslonila na London. Angleški zastopniki so stavili rumunski vladi celo nekaj konkretnih predlogov za sklenitev novih sporazumov gospodarskega in vojaškega značaja. Tako se Angleži posebno zanimajo za investicijo svojega kapitala v rumunski petrolejski pro-

dukaciji. Anglija je nadalje pripravljena dati Rumuniji večje posojilo, ki naj bi ga Rumunija uporabila zlasti za povečanje in izpolnitev svojih obrambnih sil. Manj verjetne se zde vesti, da so Angleži zaprosili rumunsko vlado tudi za dovoljenje, da bi smeli zgraditi večjo letalsko bazo v Constanzi, največji rumunski luki ob Črnem morju, vendar je značilno za preokret v rumunski politiki, da se take in podobne govorice sploh razširjajo.

Schuschniggov brat aretiran

Dunaj, 2. maja. o. Nemška policija je davi aretirala brata bivšega avstrijskega kancelarja dr. Walterja Schuschnigga, ki je bil direktor avstrijskega radijskega podjetja Ravag. Nadalje so aretirali dr. Kienbocka, bivšega guvernerja avstrijske narodne banke in še več bivših uradnikov tega zavoda. Vse aretirance so odpremil v zapore. Več drugih uradnikov bivše avstrijske narodne banke je bilo danes odpuščenih iz službe.

Proslava 1. maja

V Evropi nikjer ni prišlo do nobenih incidentov — Na češkoslovaškem so imeli v nemških krajih poleg henleinovcev mogočna zborovanja tudi nemški socialisti

Praga, 2. maja. h. Proslava 1. maja je po vsej češkoslovaški potekala v polnem redu in miru. Današnji listi beležijo to s posebnim zadovoljstvom in opozarjajo zlasti na nekatere značilnosti letošnje proslave. V tem pogledu so zlasti poučne proslave v nemških pokrajinah. Henleinova stranka je že tedne in tedne razvijala žilavo propagando, da bi spravila na svoje proslave čim več ljudi. Pri tem so se posluževali ne samo običajnih propagandnih sredstev, temveč v največji meri tudi terorja. Tudi iz najoddaljenih krajev so morali ljudje priti na odrejena zbirališča, nakar so jih z avtobusi in tovornimi avtomobili prepeljali v posamezna mesta, da bi tako izpolnili vrzeli v svojih vrstah. Kljub temu so kazale te proslave popolnoma drugačno sliko, kakor žele politiki Henleinove stranke in kakor mislijo njeni prototoki. Pri tej priliki se je še posebno jasno pokazala moč nemške socialno-demokratske stranke, s čije obstojem je treba računati.

Se bolj zanimivo sliko so nudili mešani okraj, zlasti okraj, v katerih so sicer Nemci v večini. Tako je bilo n. pr. v Libercu na zborovanju Henleinove stranke 30.000, na zborovanju čeških strank in nemških socialistov pa 20.000 ljudi. V Mostu na Henleinovem 7000, na Češkem in nemško-socialno-demokratskem zborovanju pa 2000 ljudi. V Komotovu na češkem 3.000, na socialno-demokratskem 10.000, na Henleinovem pa 12.500 ljudi. V Duhovcu na zborovanju čeških strank in nemških socialistov 10.000, Henleinove stranke 6000 ljudi. V Teplicah, kjer je glavni stan Henleinove stranke, je bilo na zborovanju Henleinov 7.500, na zborovanju čeških strank in nemških socialistov pa 10.000 ljudi. V Znojmu na zborovanju čeških strank in nemških socialistov 10.000, na Henleinovem pa 7.800 ljudi.

Na Slovaškem je bila proslava 1. maja v znaku proslave 20-letnice slovaške deklaracije v Turčanskem Sv. Martinu, s katero so se Slovaki izrekli za združitev s Čehi v enotno državo. Vsa zborovanja v zvezi s to proslavo so bila zelo številno obiskana in so pokazala, da Slovaki ne bodo imeli nič skupnega z onimi, ki iščejo v svoji stran-

karski zagrizenosti zaslonbe celo pri Nemcih.

Praga, 2. maja. AA. ČTK: Med večerašnjimi manifestacijami je praška policija aretirala skupino madžarskih dijakov, ki so zbrani ob oknih izkavali med tem, ko je godba igrala državno himno. Dijaki bodo kaznovani policijsko in sodno in sicer na podlagi zakona o zaščiti države.

V Franciji

Pariz, 2. maja. h. Prvomajske proslave so po vsej Franciji potekale v miru in redu. Sprevedov splošne delavske zveze so se udeležile ogromne množice. V Parizu je korakalo v sprevedu 250.000, v Marseilleu 70.000, v Lyonu 50.000, in v sličen razmerju je bila udeležba tudi v drugih večjih mestih.

O kakih stvarkah sploh ni več govora. Glavne manifestacije v Parizu so bile v predmestjih in v okolici, tako da jih na ulicah v središču mesta sploh ni bilo opaziti. Nikjer ni bilo videti kakih množic in tudi niso nikjer prodajali kakršnih posebnih znakov, kakor je bilo to sicer običajno. Bila je popolnoma mirna nedelja.

V Rusiji

Moskva, 2. maja. o. Kljub vsem mogočim napovedim je potekala večerašnja proslava 1. maja docela po programu ter v popolnem miru in redu. Oblasti so sicer izdale razne varnostne ukrepe, vendar policijskim organom v nobenem primeru ni bilo treba posegati. Nasprotno so ljudske množice z vsem navdušenjem sodelovale pri proslavi, vzklikale armadi, ki je defilirala na Kremlju in prirejale ovacije Vorosilovu, ki je imel slavnostni govor, v katerem je poudaril, da je vsa armada skupno z vsem ljudstvom za Stalina. Spočetka je vojaški parad pripravljal tudi Stalin sam, ki je bil deležen posebnih ovacij.

V Tokiju

Tokio, 2. maja. AA. Ob proslavi večerašnje 1. maja je prišlo do velikih manifestacij delavcev in delodajalcev in sicer v sporazumu z oblastmi, da bi se tako tudi na zunanji pokazal duh sodelovanja vseh razredov zaradi razmer, v katerih živi sedaj Japonska.

Beležke

„Samouprava“ o sinajski konferenci Male antante

„Samouprava“ objavlja uvodnik o pripravi za konferenco Male antante v Sinaj, ki se bo pričela 4. maja. Po informacijah glavnega glasila JRZ je narekovala konferenco Male antante stvarna potreba. List pravi, da bodo zbrani voditelji zunanje politike držav Male antante razpravljali o vseh perečih vprašanjih. Nato nadaljuje:

»Svet bo imel te dni uprte oči v Sinajo, kakor jih je imel pred par dnevi v Londonu. Ljubitelji senzacij pa bodo tudi tokrat razočarani. Mala antanta ima svoje naloge in svoje zgodovinsko poslanstvo in dokler jih ne izpolni, bo ostala dosledna kot evropski čimtelj za vzdrževanje ravnotežja. Dnevni red konference v Sinaji je znan skoraj v svoji celoti. Na konferenci bodo razpravljali o enotnem stališču držav Male antante do priznanja italijanskega imperija. Druga točka bo vprašanje Dunava, ki je postalo pereče z izpadom Avstrije iz dunavske mednarodne komisije. Najvažnejša točka razgovorov pa bo vprašanje nadaljnjih odnosov Male antante napram Madžarski in ostalim sosednim državam. Zbližanje z Madžarsko ne napreduje tako, kakor bi bilo želeli. Praktično smo ostali še vedno samo pri dobri volji. Morda bo sedaj to vprašanje stopilo v aktualen stadij.«

Seja banovinskega odbora mladinske organizacije JNS

V nedeljo je bila v Ljubljani seja banovinskega odbora OJNS. Navzoči so bili delegati vseh srezov. Na dnevnem redu so bila organizacijska, socialna in kulturno-politična vprašanja. Sejo je vodil predsednik banovinskega odbora OJNS inž. Jože Rus. Na zahtevo zastopnika oblasti je bila seja predčasno zaključena.

Zborovanje mladine JNS v Slovenjem Gradcu

V nedeljo, 8. t. m. ob pol 11. dopoldne bo v Slovenjem Gradcu veliko zborovanje mladine JNS. Poleg predstavnikov strank in mladinske organizacije bodo govorili tudi senatorji in narodni poslanci. Prireditelji vabijo vse pristaje nacionalne misli, da se udeležijo tega mladinskega zborovanja ob naši severni meji.

Opravičilo pariške revije v Franciji

Agencija Avala poroča iz Pariza, da je v zvezi z znano afero objavila revija »Europe Nouvelle« v svoji zadnji številki naslednje opravičilo:

»Danes so nam znani rezultati ankete, ki smo jo objavili v naši poslednji številki. Moramo se opravičiti listu »Giornale d'Italia« in našim čitateljem zaradi članka, ki smo ga prinesli 16. aprila pod naslovom »Kako ravna Italija z Jugoslavicjo« in ki smo ga pripisali listu »Giornale d'Italia«. Ta članek namreč nikdar ni izšel v tem listu. Gre za jugoslovanski letak, ki so ga razširili v Jugoslavijo sovražniki dr. Stojadinovića in ga naslikali, kakor da izhaja iz lista »Giornale d'Italia«. To čudno ravnanje gre v škodo njegovih avtorjev samih. Mi smo dobili ta članek iz vira, ki je zunanji nas. Da je tako izšel, je krivda na dveh pokvarjenih transmisijah.«

Besede in dejanja

Zeleni »Slovenski delavci« ni nič kaj zadovoljen z razdelitvijo državnih dohodkov. Pravi, da ima Slovenija dovolj bridkih izkušenj o svojem razmerju z državno blaginjo. »Daleko Slovenija ne sprejme, kar ji po vsej pravici gre. Znano je, kako kričijo so razmere v naših bolnicah, kako je tam vse prenatrpano in preobremenjeno, toda država se ne zgane. Mi sami moramo ob vseh svojih žrtvah za skupnost skrbeti čisto sami tudi zase.«

Strinjamo se tokrat z izvajanjem organa slovenskega Jugorasa. Samo se nam zdi, da bi gospodje lahko storili tudi kaj več, kakor samo objavljati svoje proteste v listih, ki jih skoraj nihče ne čita. Kako lepa priložnost je bila poslednji kongres Jugorasa v Beogradu, kjer bi bili mogli za stopniški slovenskih jugoslovencev gg. Preželj France, Jemc, Gasner, inž. Sodja in Kalčić Rudolf osebno obrazložiti svojemu voditelju, ministru za socialno politiko in narodno zdravje g. Dragiši Cvetkoviću kričanje razmere v naših bolnišnicah. Kolikor poznamo g. Cvetkovića, vemo da njihovi argumenti ne bi naleteli na gluha ušesa, saj je tudi za ureditev bolnic v Nišu in moravski banovini našel in nakazal potrebne zneske. Gospodje pa so imeli, sodeč po pisanju njihovega organa, očitno druge želje.

O jugoslovenstvu JRZ

Zagrebniki »Glasnik«, službeno glasilo JRZ za savsko banovino, prinaša propagandni uvodnik o svoji stranki. Pravi, da se v JRZ zbirajo vse narodne sile in to »okoli ideje, okoli jugoslovenstva, ki je v sedanjih močih Jugoslaviji postalo lepa in dragocena stvarnost. Ni to zbiranje po plemenskih verskih in pokrajinskih momentih, ne zbiranje za rušenje celote, za podrtavanje in iskanje razlik. Naše zbiranje je splošno narodno in splošno državno. Ono je zbiranje jugoslovenskih pozitivnih tvorilnih sil. Nedavni zborovanji omladine JRZ in Jugorasa sta dovolj pokazala, da narodno edinstvo živi v dušah naših narodnih slojev in da se temu občutku nihče in nikjer ne more izogniti.«

Ali ne bi bilo dobro, da bi take misli o idejni osnovi svoje stranke razložila svojim čitateljem in pristajšem tudi slovenska glasila JRZ?

Izlet jugoslovenskih Nemcev v Nemčijo

Nemški listi, ki izhajajo v Vojskovini, objavljajo obširne programe za velike svečanosti v Stuttgartu, kjer se bo sestalo nad stotisoč Nemcev, prebivajočih izven meja nemške države. Proslave se bodo udeležili tudi Nemci iz Jugoslavije. Do sedaj se jih je baje prijavilo že nad 10.000 iz raznih krajev Jugoslavije. Potovali bodo v Stuttgart s posebnimi vlaki. Organizacije prevoza vodijo strokovni odposlanci iz Nemčije, ki so se nastanili v Zemunu.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Obletnica smrti

Mateja Hubada

Ljubljana, 2. maja

Nocoj ob osmih je priredila ljubljanska Glasbena Matica spominski koncert ob obletnici smrti svojega ravnatelja Mateja Hubada. Koncert celokupnega mešanega pevskega zbora se je vršil v dvorani ljubljanske radiofonske postaje. Kot uvod je pevski zbor zapel J. Gallus-Petelinovo žalostinko »Ecco, quomodo moritur iustus«. Nato je sledil spominski govor predsednika Glasbene Maticе g. Vladimira Ravnarja. V svojem govoru je g. predsednik očrtal življenjsko glasbeno delo pokoj. mojstra Hubada v prid slovenskemu narodu, kot očeta slovenskega zborovskega peva in predvsem kot ustanovitelja drž. konservatorija, predhodnika snujoče se Glasbene akademije v Ljubljani.

Nato je pevski zbor Glasb. Mat. izvajal od pok. mojstra Hubada harmonizirane narodne pesmi, s katerimi je na svojih turnejah po raznih evropskih državah žele toliko priznanja: *Je pa davi slavnica pala; Skrajšek poje, žvrgoli; Luna si je in Bratci veseli vsi!* Sledil je dvopev »Izgubljeni cvet«, istotako Hubadova kompozicija. Izvajali sta ga zborovski članici gđ. Rupnikova in gđ. Poljka Zupanova. Pri klavirju jih je spremljal g. prof. Marjan Lipovšek. Pevski zbor Glasb. Maticе je nadalje še zapel Hubadove harmonizirane narodne pesmi: *Ljubca povej, povej, koroško narodno Gorčez izro in Priha je miška.*

Spominski koncert je vodil zaradi obolnosti direktorja Mirka Polića dirigent g. Ludovik Zepić. Tako je Glasbena Matica dostojno proslavila obletnico smrti svojega ravnatelja Mateja Hubada.

Snako mlada je koža obeli

Mami krepijo hormonsko delovanje kože aktivne sestavine Solea mila in kreme. Punčki pa Solea ščiti kožo, da se ne vname.

SOLEA
Milo in krema

Naši Cirilmetodarji pri Nj. Vel. kraljici Mariji

Po povratku z Oplenca so si včeraj ogledali znamenitosti Beograda in se ponoči odpeljali zopet v Ljubljano

Beograd, 2. maja. p. Cirilmetodarji, ki so že drugi dan mudijo v Beogradu, so si danes ogledali znamenitosti prestolnice. Njihova delegacija je bila opoldne v avdienci pri Nj. Vel. kraljici Mariji. Ponoči ob 1.30 so se izletniki vrnili v Ljubljano.

Kraljica Marija je sprejela delegacijo, sestavljeno iz 32 zastopnikov in zastopnic posameznih podružnic družbe, ki jih je vodil družbin prvomestnik inž. Mačkovešček, nadvoje ljubjeznivo ter jim izrazilo svojo ganjenost, da so se v tako velikem številu prišli pokloniti na grob njenega velikega, nepozabnega soproga. Kraljico je pozdravil prvomestnik inž. Mačkovešček z vdanostnim nagovorom, gospe Mileva Potočnikova pa ji je izročila prekrasen šopek rdečih nagljev. Med drugimi so bili v delegaciji ga. dr. Ivanetičeva iz Novega mesta, mešički župan Malešič in

zastopnica žrneljske podružnice ga. Stepičeva. Nj. Vel. kraljica Marija se je po svojem adjutantu polkovniku Pogačniku še posebej zahvalila za pozornost naše CMD.

Ostalo članstvo se je že davi porazdelilo v skupine in si ogledalo mesto. Prva skupina si je ogledala muzej kneza namestnika Pavla, kjer je sedaj razstava italijanskih portretov. Druga skupina je bila v vojnem muzeju na Kalemegdanu in se je zanimala zlasti za predmete, ki spominjajo na pokojnega vladarja in na marsejsko tragedijo. Spetoma si je ogledala tudi zoološki vrt. Tretja skupina se je odpravila na beograjski veleostan. Cirilmetodarji so posetili nadalje tudi druge beograjske muzeje, bili so na Dedinju in na Topčideru ter v narodni skupščini.

Hitlerjevska zastava v Ptuj

Ljubljana, 2. maja. Kr. banska uprava v Ljubljani je danes objavila naslednje obvestilo:

V noči na 20. aprila 1933 je nekdo na stolpu župne cerkve v Ptuj razobesil nad 4 metre dolgo zastavo s kljukastim križem. Razen tega so se v isti noči, ob 4. jutraj po ptujskih ulicah zažigale petarde. Oblasti so takoj uvedle preiskavo in ugotovile, da so pri tem sodelovale sledeče osebe:

Versel Ernest, rojen 1. 1906, skladiščnik v Ptuj; Hutter Hilda, rojena 1. 1919, zabavna v Ptuj; Schöchenbauer Walter rojen 1. 1919, ključavničarski pomočnik v Ptuj; Molitor Rudolf, rojen 1. 1920, dijak VIII. razreda ptujске gimnazije; Kasper Karol, rojen 1. 1917, student medicine; Kasper Erih, rojen 1. 1921, dijak VI. razreda ptujске gimnazije; Selin Schegg Walter, rojen 1. 1919, dijak VIII. razreda ptujске gimnazije; Furst Walter, rojen 1. 1919, abiturient ptujске gimnazije; Schwegle Alfred, rojen 1. 1913, delavec v Ptuj.

ju; Versel Josipina, rojena 1. 1903, prodajalka v Ptuj in Alter Margareta, rojena 1. 1919, dijakinja VIII. razreda ptujске gimnazije. Vsi so jugoslovanski državljani in pristojni v Ptuj razen Margarete Alter, ki je madžarska državljanka.

Preiskava je dogajala in osumljeni so priznali, da so razobesili zastavo in zažigali petarde v proslavo Hitlerjevega rojstnega dne, ki je bil 20. aprila 1933. In sicer je Hutter Hilda napravila zastavo s kljukastim križem, katero je potem spopaj z Versel Ernestom razobesila na stolpu župne cerkve; Versel Josipina je po nalogu Hutter Hilde kupila v knjigarni Blanke v Ptuj petarde in jih razdelila; petarde so imeli Versel Ernest, Hutter Hilda, Molitor Rudolf, Kasper Karol, Kasper Erih, Selin Schegg Walter, Schwegle Alfred in Alter Margareta; zažiganje petard sta organizirala Versel Ernest in Furst Walter.

Navedene osebe je oblastvo izročilo sodišču.

Vzroki nezgode francoskega bombnika na Krškem polju

(Glej tudi 3. stran)

Francosko letalo, ki je bilo prisiljeno pristati v bližini Zupečji vasi na Krškem polju, o čemer objavljamo obširno poročilo tudi na tretji strani, je bilo namenjeno v Rumunijo skupno s štirimi drugimi francoskimi bombniki, ki so v soboto pristali na boronjaškem letališču pri Zagrebu.

O nesreči je dobil naš poročevalec na francoskem konzulatu v Zagrebu naslednje informacije: Posadka v bombniku je opazila, da je desni motor letala pričel puščati olje, zaradi česar je bil prisiljen pristane nujen. Pilot se je takoj ogledal po tlemu, kje bi najlažje pristal. Ko pa je že ustavil motorja, in se je letalo že docela približalo travniku, na katerem je namerala pristati, je pilot opazil električni vod. V zadnjem hipu je zasakal višinsko krmlilo, tako da se je letalo dvignilo za hip, prav toliko, da se je srečno preletelo električne žice.

S tem pa je docela izgubilo svojo bazo in v viška padlo na tla. Desni motor je bil pokvarjen. Pri padcu se je steklo kolo. Vrta kabine so se sunkoma odpele na stečaj in res je vseh pet članov posadke padlo iz letala, vendar se nobenemu ni pripetilo nič hudega.

Komisija strokovnjakov IV. letalskega polka je bila s francoskim konzulom Gueynaudom in tajnikom konzulata Beletom včeraj jutraj v Zupečji vasi. Strokovnjaki so ugotovili, da bo popravilo letala trajalo precej časa. Zaenkrat se še niso odločili za to, da bi letalo prepeljali v Zagreb ali pa celo nazaj v Francijo. Transport bi bil težko izvedljiv, ker je mogoče težko letalo demontirati le na pet delov.

Ostali štirje bombniki so danes popoldne odleteli z zagrebskega letališča dalje proti Rumuniji.

Povratek predsednika vlade v Beograd

Beograd, 2. maja. AA. Davi se je z brzim vlakom vrnil z Bleda v Beograd predsednik vlade dr. Milan Stojadinović s svojo družino.

Zastopniki Rdečega križa pri kneginji Olgi

Beograd, 2. maja. AA. Nj. Vis. kneginja Olga je v ponedeljek 2. t. m. sprejela v Belem dvoru v avdienco zastopnike Rdečega križa, da se informira o stanju in delovanju društva. Z največjo pozornostjo je poslušala poročila o delovanju Rdečega križa in se posebno zanimala za njegovo materialno stran in za izučetiv pomožnega sanitetnega oahia zlasti prostovoljnih bolničark.

Reis ul ulema v Beogradu

Beograd, 2. maja. p. Snoči je prišel v Beograd novi poglavar muslimanske verske zajednice v naši državi reis ul ulema Fehim Spaho.

Upokojitev

Beograd, 2. maja. p. Upokojen je bil podsumar I. razreda Anton Knez v Krškem.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo oblačno vreme v vseh kraljevini. Tu pa tam ploha. Na zahodu se bo čez dan zjasnilo. Toplota bo nekoliko padla. Zagrebška: Toplo, nestalno vreme, pričakovati je, da se bo še poslabšalo.

Sporazum med Irsko in Anglijo

London, 29. aprila

Nekako na tihem se je dosegel sporazum med predstavitelji irske in britanske vlade. Pogajanja so se vlekle več let in javnost je bila sproti informirana. Bila so zelo težavna in ponovno so se prekinila. Mnogokrat se je želelo, da jim ni usojen uspeh, toda znova so sedli zastopniki obeh strank k razgovorom. Vse to je oslabilo zanimanje širše javnosti, tem bolj ker so važnejši dogodki in problemi njeno pozornost obračali drugam. Tako se lahko reče, da je poročilo o doseženem sporazumu med Dublinom in Londonom prišlo nekako nepričakovano.

Res je ta stvar razmeroma majhnega pomena, toda obenem je res, da pomeni sklenjeni sporazum novo potrdilo za izredno novo živahnost britanske politike, pomeni potrdilo, da je angleška vlada trdno odločena, da stori vse, kar more kakorkoli pripomoči k ojačitvi njene pozicije doma in v svetu. S te perspektive dobi tudi irsko-angleški sporazum širši značaj in večji pomen. To velja tem bolj, ker se tiče spora med Irco ter Anglijo, ki je pač svetovno znan kot eden najstarejših nacionalnih sporov, ne najmanj srditih in trdovratnih. Brez pretiravanja se more reči, da so bile nekaj časa irske težnje med najpopularnejšimi narodnimi zahtevami v Evropi. Zato ni čuda, da jim je politično javno mnenje posvečalo mnogo več pažnje, nego bi bilo pričakovati po njihovi svetovni pomembnosti sami na sebi.

Sporazum, ki se je pravkar sklenil, pomeni zares pravi sporazum. Z njim je bilo doseženo soglasje v silno važnih stvareh in odstranila so se nasprotja, ki so v zelo učinkoviti meri motila in kalila odnose med Zelenim otokom in Britanijo. Sicer prav v vseh spornih zadevah še ni izrečena zadnja beseda in bo še vedno ostalo nekaj gradiva za bodoča pogajanja, toda v onih stvareh, ki so bila tako rekoč na dnevnem redu vsakdanjega življenja, se je sporazum dosegel. In to je njegova poglavitna vrednost ne glede na dejstvo, da se je z njim ustvarilo ozažje medsebojnega zaupanja, ki bo omogočilo priti do soglasja prej ali slej še v onih problemih, kjer so še težave.

Štiri področja so v glavnem obsegala irsko-britanska nesoglasja. Kot največje in najtežje nasprotje je bila vsekakor irska zahteva, da se Ulster priključi k samostojni Irski in se na ta način obnovi politična enotnost otoka, kakor je obstajala pred stoletji. Druga sfera nasprotij je izvirala iz diference o denarni odškodnini, ki jo je imela plačevati Irska angleškim nekdanjim posestnikom, prizadetim z gospodarsko in socialno onemogočitvijo irskih kmetičnih nametnikov. Nadaljnja sfera nasprotij je bila trgovsko-gospodarskega značaja; izvirala je iz spora o odškodnini in je bilo potemtakem tesno povezana z njim. Ko je de Valera, nastopivši oblast, nehal plačevati denarno odškodnino na Angleško, je britanska vlada na to kršenje sprejetih obveznosti odgovorila z naložitvijo odgovarjajoče vsote carin za blago, največ kmetijske proizvode, ki so se uvažali iz Irske na

Angleško. V odgovor je de Valerova vlada odredila carine na britanski industrijski uvoz in začela se je carinska vojna.

Končno je bil še problem bodoče obrambe Irske na zunanji vprašanje, kako naj se organizira obramba irskega otoka za slučaj vojne in kako naj pri tem sodeluje Irska, materialno in pravno-politično. To vprašanje doslej v praksi ni bilo tako pereče, toda nudilo je vendarle možnosti velikih komplikacij v kočljivih primerih.

Dolgo je bilo videti, da med Irsko in Anglijo sploh ne bo moglo priti do sporazuma, dokler se ne doseže soglasje v vprašanju, ki ga je de Valera postavil na čelu vsem drugim, to se pravi, dokler ne bo Anglija pristala na priključenje Ulstra k Irski. V Londonu pa se niso spuščali v teoretske diskusije tega problema, marveč so postavili zelo preprosto formulo: priključek Ulstra je problem, ki se tiče Ulstrcev samih; njihova volja naj se zgodi. Podoba je bila celo, da bi v Londonu prav nič ne nasprotovali, ako bi se v Belfastu odločili za kaj takega. Toda v Ulstru so ob tem, poučeni o londonskem stališču, brž izvedli volitve, ki so jim dali značaj nekakega plebiscita; z veliko večino so se izrekli Ulstrci zoper priključek na katoliški irski vtis. Verjetno je, da je vse to napravilo vtis tudi na Valero, ki se je boril za osamosvojitve Irske ravno na osnovi ponovno izražene in manifestirane ljudske volje Ircev. Zato je bil sedaj mogoč sporazum med de Valero in Chamberlainom kljub temu, da o priključku v njem ni govora.

Dosegel se je pred vsem sporazum o odškodnini, saj ta zadeva niti ni nudila prevelikih težkoč. Prav tako se je dosegel sporazum o odpravi carinskih postav in ureditvi trgovinskega prometa po načelih, ki so osnova gospodarskih stikov z dominijoni. S tem se je carinska vojna nehala, irski kmet bo mogel zopet uvažati svoje pridelke na Angleško kakor od nekdanj in dobiti od tam cenejših industrijske proizvode. Nedvomno bo prav likvidacija teh neveselnih stvari mnogo pripomogla k izboljšanju odnosov med obema deželama.

Morda najinteresantnejši je oni del sporazuma, ki se nanaša na vojaške zadeve. Britanska vlada si je bila v sporazumu iz 1. 1921. izgovorila tri pomorske oporišča, ki so izvezta iz irske uprave in na razpolago britanski vojni mornarici. Tako si je bila zagotovila jamstvo za pomorsko in s tem vojaško nadoblast nad irskim teritorijem, kar bi imelo velik praktični pomen v slučaju vojnih komplikacij. S sedanjim sporazumom se je londonska vlada odrekla tem pravicam in se zavezala, da izprazni, odnosno zapusti pomorska oporišča do 1. decembra 1. 1938. Ta točka je presenetila tem bolj, ker se ne veže z kakim novim vojaškim sporazumom, ki naj bi uredil vprašanje bodoče obrambe otoškega ozemlja. Poroča se, da so se v vojaških krogih v Londonu pojavili pomisleki glede te točke. Toda sporazum je sklenjen in objavljen. Najbrž je v načrtu še izpolnitev doseženega sporazuma, ki naj prinese podrobno ureditev tudi tega vprašanja.

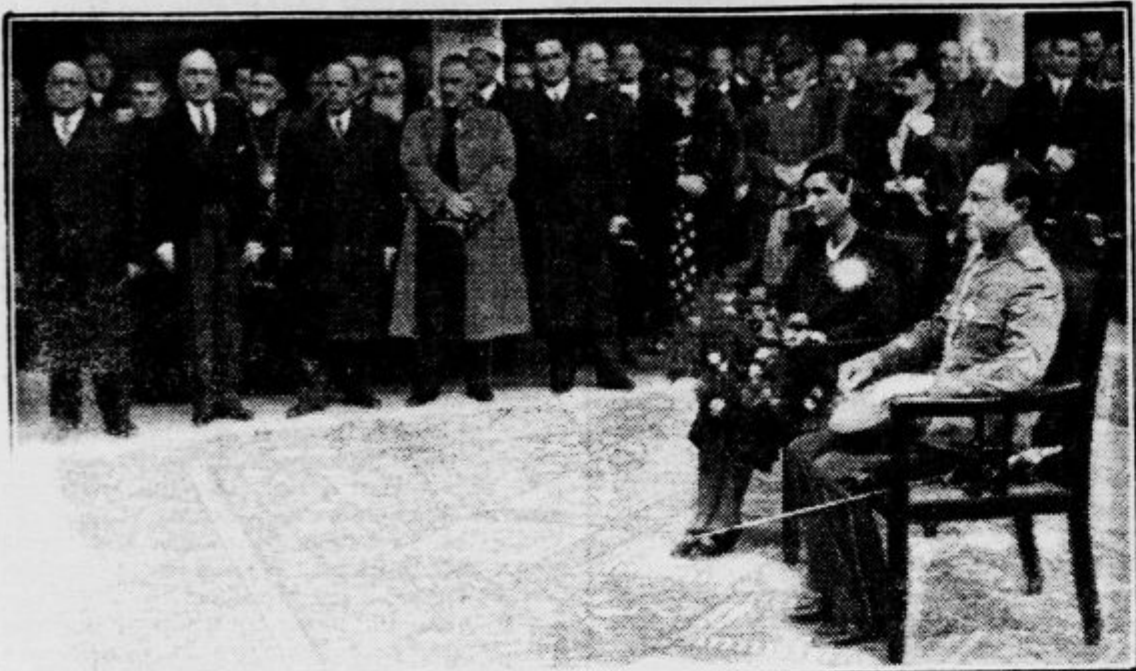
Pred sestankom bolgarskega sobranja

Sofija, 2. maja. t. Za bližnji prvi sestanek novega sobranja je zavladalo v vsej politični javnosti ogromno zanimanje. Zgradbo narodnega sobranja sedaj v naglici restavrirajo. Dela bodo v bližnjih dneh že dovršena.

Posebno veliko zanimanje kažejo politični krogi za porazdelitev novih poslancev v posamezne skupine in klube. Vsekakor bo klub vladnih pristajev največinski. Opozicija se bo organizirala v dveh klubih. Prvega, ki bo imenoval nacionalni klub, bo vodil bivši minister Gligor Vasilev, v drugem pa se bodo zbrali bivši zemljoradniki.

Pojavile so se tudi govorice, da bo takoj po prvem sestanku parlamenta vlada rekonstruirana. Od sedanjih ministrov bodo ostali v njej predsednik vlade dr. Kjuševanov, vojni minister general Daskalov in notranji minister dr. Nikolaev. Vlada si bo na parlamentarni osnovi znatno ojačila svoj položaj. V njeni zunanji, kakor tudi notranji politiki ni pričakovati nikakih sprememb, pač pa bo rekonstruirana vlada s pomočjo parlamenta s toliko večjo vneim in avtoriteto dovršila reforma, ki jih ima v programu.

Naši kraji in ljudje

Beograjski spomladanski velesajem je bil, kakor smo že poročali, slovesno odprt v soboto dopoldne po Nj. Vis. knezu-naměstniku Pavlu in kneginji Olg. Na sliki vidimo oba pred skupino odličnih udeležencev otvoritve in funkcionarjev velesajma

Letalska nesreča pri Župečji vasi Pri spuščanju se je v Rumunijo namenjeni francoski bombnik poškodoval, posadki pa se ni nič zgodilo

Brežice, 2. maja.

Kakor kažejo vsa znamenja, naše ozračje ni prav prehodno za tuje aeroplane: če bi bilo res tako, potem bi bila naša zemlja v bodoči vojni, o kateri pravijo, da se bo odločevala pod nebom, na varnem. Ni še poteklo štirinajst dni od katastrofe, ki jo je na veliki ponedeljek doživel italijanski bombnik Marchetti Savoia, namenjen zračni flotili naše zaveznice Rumunije, pri Podsedri, že smo prejeli vest o nezgodi, ki sicer ni zahtevala človeških žrtev, a se je vendarle pripetila v okoliščinah, na las podobnih podsedriški nesreči. V soboto, malo pred 19 je moral na pašniku pri Župečji vasi v cerkljanski občini okraj Save, kakšnih 6 km od Brežic, zasilno pristati francoski bombnik. Prav tako namenjen v Rumunijo. Posadka je odnesla zdravo tergo, letalo samo pa si je nakopalo precejšen okvar, da bo potrebno temeljite reparature.

Praden je v soboto padel mrak, so prebivalci spodnje Krške doline opazili letalo, ki je prihajalo od vzhoda in je letelo precej nizko, kakor da je zašlo ali ima defekt v motorju in išče pripravnega terena za pristanek. Popoldan je bil precej oblačen, pa ni bilo čuda, če je pilot zgrešil smer. Pri Kostanjevici se začne ravnina polagoma na široko odpirati proti Čatežu, Brežicam, Leskovcu in Krškemu. pa je pilot lahko po karti razbral, da se bo tu kje še najlažje brez večje katastrofe dotaknil zemlje. Nad Cerkljami je letalo nekaj časa krožilo, nato pa se je v ostrem zavoju spustilo na pašnik pri Župečji vasi. Svet je bil tam v resnici najprikladnejši

za ateracijo, zemlja je mehka, da so se kolese pri udaru ob tla globoko zarila vanjo. V kabini je bilo vsega skupaj pet potnikov, neki francoski kapetan, inženjer, telegrafist, mehanik in pilot. Ob sunku se je kabina odprla in vseh pet potnikov je zletelo na plan, ne da bi bil kdo izmed njih dobil resnejše poškodbe. Obenem se je zlomilo levo kolo, razbil se je bencinski tank, da se je razlilo iz njega okrog 1500 litrov goriva, znatno pa se je poškodoval tudi ves spodnji del letala.

Nezgodna je vzbudila med domačim prebivalstvom veliko senzacijo in na pašniku, kjer je letalo pristalo, so se začele zgrinjati množice radovednežev. O dogodku so bila takoj obveščena domača oblastva, predvsem orožniška postaja v Krški vasi in sresko načelstvo v Krškem, telefonično pa so vest sporočili tudi zrakoplovni komandi v Zagreb. Z avtobusom zagrebškega aerodroma so takoj prihiteli vojaški strokovnjaki in mehaniki, ki so se brez odlašanja lotili popravila, uradna komisija pa je ugotovila vse podrobnosti, kako je do zasilnega pristanka prišlo. Bombniku, ki je dvomotoren in je plul pod rumunsko zastavo, so v resnici nagajali oblaki, da pilot ni mogel prav ugotoviti kraja, povrhu pa se je pripetil še defekt na enem izmed motorjev, da s pristankom ni mogel več odlašati. Včeraj so se rumunski člani posadke z avtobusom zagrebškega aerodroma odpeljali v Zagreb, kjer bodo počakali, da mehaniki dovršijo popravila — delo bo trajalo po vsej priliki kakšnih 10 dni — francoski kapetan pa se je v spremstvu enega izmed potnikov nastanil v Volčanskovi restavraciji v Brežicah.

Dnevi borbe proti jetiki

50.000 ljudi ugonobi jetika na leto v naši državi

Ljubljana, 2. maja.

Prihodno nedeljo bo začetek dnevnih borbe in propagande proti tuberkulozi, katero je organizirala Jugoslovanska protituberkulozna liga, ki je pod visoko zaščito Nj. Vel. kraljice Marije. Tuberkuloza je naše najstrašnejše zlo. Njeno pobijanje ni samo zdravstveno vprašanje, marveč spada med naše najvažnejše gospodarske in socialne probleme. S pobijanjem jetike se ne bavi samo država kot najmočnejša organizacija, temveč tudi mnoge privatne organizacije in ustanove. Od vseh nesreč, ki tlačijo naš narod, je jetika ena izmed najhujših in najnevarnejših. Ona pokosi vsako leto 50.000 naših prebivalcev v starosti do 20. do 30. leta. Število jetičnih bolnikov v naši državi gre preko pol milijona. Po statističnih podatkih je ugotovljeno, da nam ta bolezen napravi na leto škode za najmanj 10 milijard.

Zalostna je ugotovitev, da od ustanovitve države še ni bilo za pobijanje te bolezni ničesar ukrenjeno v velikem in pomembnem obsegu. Statistika dokazuje, da je za to boleznijo umrlo 700.000 oseb več, kakor bi jih umrlo, če bi bila pri nas uvedena sistematična protijetična borba, in da smo zaradi tega imeli tudi nad 7 mili-

jonov bolnikov več. Za jetiko umre pri nas na leto povprečno po 30 ljudi na vsakih 10.000 prebivalcev, dočim jih umre na Danskem na enako število prebivalcev letno samo 6 oseb, čeprav je tam nekaj, ko še ni bilo sistematične protijetične borbe, umiralo na leto celo 38 oseb od 10.000 prebivalcev. Znižanje od 38 na 6 je najzgovornejši dokaz o uspehih sistematične protijetične akcije.

Pri pobijanju jetike je najvažnejše, da se bolniki ločijo od zdravih ter namestijo v bolnišnicah in zdraviliščih. Temeljito zdravljenje pa mora biti uvedeno ob pravem času. Za izvedbo potrebne protijetične borbe bi morali mi imeti nad 50.000 postelj za bolnike, v bolnišnicah in zdraviliščih imamo pa jih na razpolago samo kakih 3.000, a tudi ti prostori za jetične bolnike niso vedno zasedeni, ker je med nami toliko žrtev zavratne bolezni, ki ne morejo plačati zdraviliških pristojbin. Po zakonu o pobijanju nalezljivih bolezni od leta 1930. se je država obvezala, da bo plačevala stroške zdravljenja bolnikov z odprto tuberkulozo. V državnem proračunu pa še danes ni postavke, ki bi dokazala, da se problem protituberkulozne borbe pravilno obravnava. Brez resne in dobre organizacije in brez potrebnih gmotnih

Šentjakobčani, pomagajmo si sami!

Ljubljana, 2. maja.

Iz šentjakobskega okraja, dela Ljubljane, ki ga oklepata Ljubljana in Gruberjev prekop do Grada in Tranče, prihajajo klici na pomoč. Kdor je imel priliko opazovati Stari trg in Sv. Florijana ulico pred 40 ali tudi samo pred 20 leti in ju ogleduje danes, bo ugotovil v njunem javnem in gospodarskem življenju zares velik zastoj, da ne rečemo nazadovanje. Nekdaj sta stali ti dve ulici s svojimi trgovskimi podjetji kot enakovredni ob boku sosednjega Mestnega trga, danes sta pa že toliko oslabele, da ju smemo devati v isto vrsto z branjevskimi predmestji.

Isto sliko dobimo, če primerjamo podatke posameznih ljudskih štetij. Po ugotovitvah Valterja Bohinca v Geografskem vestniku 1927. ki ga izdaja Geografsko društvo v Ljubljani je pet starih mestnih okrajev od l. 1880. do 1921. po številu svojega prebivalstva napredovalo za te-le odstotke: 1. šolski za 80,0, 3. dvorski za 86,1, 5. predkralji na Barju za 89,4, 4. kolodvorski za 145,1 in 7. šišenski za 308,1%. Temu na sproti pa je drugi ali šentjakobski okraj v istem času nazadoval za 8,4%, od 6.531 je namreč padel na 5.955 prisotnih prebivalcev.

To nazadovanje bi bilo še enkrat tolikšno, če ne bi bilo veliko povpraševanje po stanovanjih ki je zavladalo prva polovica leta, zasedlo tudi v tem okraju vse količnej primerne prostore. Sam grad je kot zasilno stanovanjsko poslopje presegel število vseh višenjskih meščanov na Dolenjskem. Dočim je namreč v prejšnjih desetletjih naš okraj nazadoval za 1,9, 8,8, ozi-

roma 3,7%, je od 1910 do 1921 napredoval za 7,6 odstotkov svojega prebivalstva.

Po letu 1921. postajajo stanovanjske razmere zopet normalne, sezidanih je bilo dosti novih hiš. Le žal, da jih je najmanj priraslo prav v našem okraju. Njegov novi del na Prulah ni mnogo pomagal. Tako gre šentjakobski okraj leto za letom nevdružno dalje svojo rakovo pot.

Ob tem navzadnem razvoju je pa stvar še hujša, če pomislimo, da kažejo ostali trije južni mestni okraji tudi silno počasno naraščanje. Dočim so v letih 1880—1921 severni trije okraji napredovali za 211,8%, izkazujejo 1., 3. in 5. okraj v istem času le 84,6% prirastka.

Vzroki nazadovanja južne Ljubljane tičijo v prvi vrsti v faktorjih tukajšnje prirode. Mesto se proti jugu ne more razvijati iz preprostega razloga, ker so tod tla tako vlažna, barska, da jih človek obvladuje s težavo in z mnogoterimi stroški, ki si jih na posavski strani lahko prihrani.

Tega in takšnega razvoja Ljubljane torej šentjakobčani ne bodo mogli nikoli preusmeriti v svojo korist. Treba pa jim je povedati na ves glas, da ta razvoj lahko zadržujejo prav uspešno. Da to dokazemo, si oglejmo samo en primer.

Včerašnji članek opozarja na Sv. Jakoba trg in zahteva, naj bi se mestni očetje zanj nekoliko bolj zanimali. Treba pa jim je ustvariti doba romantično, ki je nastopila v preteklih dveh stoletjih za srednjeveško razvojno dobo z njenim tesnim Starim trgom. Sv. Florijana ulico itd. Kljub temu, da je ostal trg z Marijinim spomenikom na sredi brez tržišča, so naši dolenj-

sredstev se tuberkuloza ne bo dala zaje-

ziti. V protituberkulozni borbi mora sodelovati ves narod z vsemi svojimi organizacijami, od najmanjših do največjih, in potreba tega sodelovanja bo na najrazličnejše načine razložena in dokazana v dneh protituberkulozne borbe.

Pozor, čebelarji

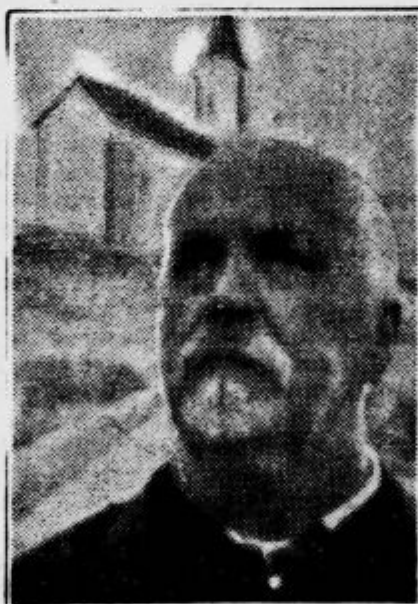
Maribor, 2. maja.

Čebelarstvo je v našem gospodarstvu zelo važna panoga in znašajo dohodki iz čebelarstva letno okoli 150 milijonov dinarjev. V zadnjih letih se je čebelarstvo zlasti v naši ožji domovini precej dvignilo in so se čebelarji pričeli tudi organizirati. Čebelarji iz področja dravske banovine so organizirani v Slovenskem čebelarstvu, ki ima svoje podružnice v vseh večjih krajih naše banovine, tako tudi v Mariboru. Mariborska podružnica Slovenskega čebelarskega društva je pod predsedstvom g. Otona Črepinka, znanega čebelarja v Mariboru, pričela intenzivno akcijo za propagiranje čebelarstva, te važne gospodarske panoge, ki zlasti lepo prosperira na bivšem Stajerskem. Da se širšemu občinstvu predoči pomen čebelarstva za narodno gospodarstvo, se je Slovensko čebelarsko društvo odločilo, da priredi v okviru letošnjega Mariborskega tedna veliko razstavo živih čebel v raznih panjih ter splošno veliko čebelarsko razstavo. Prva prireditev bo dne 31. julija, v primeru slabega vremena pa dne 7. avgusta na prostoru gostilne Franca Midlila na Pobrežju pri Mariboru, druga prireditev pa od 6. do 15. avgusta na Mariborskem tednu. Prireditve se v smislu razpisa lahko udeležijo vsi čebelarji, ki je včlanjen v kakšni podružnici Slovenskega čebelarskega društva, ali pa posamezne podružnice skupno, nadalje vse čebelarji, ki so posredno ali neposredno včlanjeni v Zvezi jugoslovanskih čebelarjev v Beogradu.

Čebelarji, ki se nameravajo udeležiti razstav, morajo prijaviti svojo udeležbo do najkasneje 30. junija in sicer mariborski podružnici, Maribor, Zrinjskega trg 6. kjer dobi vsak interesent tudi podrobna navodila. Prireditelji posebno priporočajo čebelarjem, da po možnosti razstavijo starodavne panje, orodje, knjige, statistike, slike, starodavne končnice, pridelke medu, (vino, kis, itd.), barvani vosek, beli vosek, opazovalne panje, čebelne bolezni, na umetni način zidane satnice (kakor monogrami, ornamenti), diagrame in drugo.

Ivan Kern

Kakor je že obširno poročalo ponedeljsko »Jutro«, je v Celju v nedeljo izdihnil svojo plemenito dušo upokojeni šolski upravitelj Ivan Kern, star 83 let. Doma je bil iz kamniške okolice, večino svojih službenih let pa je prebil v Trbovljah, kjer je bila po njegovem prizadevanju šola na Vodah leta 1883. priznana pravica javnosti. Šola je bila takrat skromna dvorazrednica. Kot

odličan pedagog je zgledno vzgajal mladih in ravno tako kakor njegovi učenci — se ga bodo s hvaležnostjo spominjali tudi mnogi drugi, katerim je bil vedno najboljši svetovalec. Pogreb zgledega nacionalnega šolnika bo danes ob 16. iz hiše Zalošči, Celje, Vrazov trg št. 2, na celjsko okoliško pokopališče. Šolski upravitelj Ivan Kern si je s svojimi delovanjem v polni meri zaslužil časten spomin.

Odličen vé gospod,
vé dobro dama fina:
Odolova higijena
na svetu je edina!

Nega ust in zob je nega lepote v pravem pomenu besede. Med kulturne ljudi ne more biti prištet, kdor bi rad bil lep brez negovanih zob ter brez čistih, sveže duhtečih ust. Negovana lepota je kultura in z ODOLom negovana usta so samoumevno dokaz osebnosti. ODOL osvetli in poživi ter da sveže duhteč vonj iz ust.

Aromatično varstvo Vaših ust oskrbi na najboljši način ODOL

Žganje ubija

Ker so mu branili pijačo, je pijan drvar do smrti zabodel nedolžno svakinjo

Mojstrana, 2. maja.

V Mojstrani, prelepi vasi ob vznožju triglavskih vršacev, v katero zaideta senzacija in nemir samo, kadar stene nad njo terjajo svoje žrtve, je davi prišlo do presrečljive družinske drame, ki je zahtevala življenje 60-letne posestnice Terezije Kosmačeve. Markijeva žena, ki jo je vsa dolina spoštovala kot dobro gospodarico in skrbno mater — dva njena sinova sta v službi pri železnici v Hrušici in na Jesenicah — je padla od noži pijanega svaka, ki je v hipni besnosti, brez vsakega razumnega povoda storil zločin.

V hiši št. 54. — posestvo je bilo skupna last pokojne Terezije in njene mlajše sestre Lenke, poročene z drvarjem Andrejem Rekarjem — je v miru živelo troje družin; tudi eden izmed Terezijinih sinov, ki je zaposlen v Mojstrani, si je bil že ustvaril svoje ognjišče, a je ostal pod gostoljubno materino streho. V hiši ni bilo zdražbe, čeprav je imel Rekar žganje nad vsakdanjo mero rad. Bil je dober delavec, a v družini je bilo prav po zaslugi obeh žena zmerom toliko blagostanja, da se ni poznalo, če je dobirodel del zaslužka odnasil v krčmo. Žena pa vendarle ni mogla brezbržno gledati, da se mož s čezmerno pijačo upropašča, in si je zmerom prizadevala, da bi ga odvrgla od žganja.

Včeraj se je Rekar spet malo zasedel v gostilni. Popel je kakšnega pol litra žganja, pol litra pa ga je vzel s seboj in ga skril pod posteljo, da mu bo pri roki, ko se prebudi. Zavojto tega žganja je davi malo pred 9. prišlo do razburjenja in do zločina. Ko je žena Lenka opazila, da je mož prinesel žganje domov, se je ujezila in mu hotela prepričati, da ga popije. Na lepem je Rekar podivil in planil z nožem proti nji, a Lenka je zbežala po stopnicah iz mansardnega stanovanja in iz hiše. Ko je Rekar pridrel za njo, je hotelo naključje, da mu je prav tedaj stopila nasproti Terezija Kosmačeva. Ne da bi se bil mogel prav zavedati, kaj ravna, je v besnosti z nožem navall na svakinjo in ji zasedel tri globoke rane. Zabodel jo je v no-

go, roko in v srce. Ta zadnji vbojilaj je bil smrten.

Sestra Lenka je izprdel hiše na vse grlo klicala na pomoč. Na njen vik in krik se je najprej predramil domači sin, ki je malo prej po nočni službi prišel utrujen domov in legel. Ko je planil iz sobe, je v veži našel umirajočo mater na tleh. Potem so prihiteli še sosedje, prenesli so ranjenko na posteljo in poklicali vojaškega zdravnika, ki se je slučajno mudil v nekem mojstranskem hotelu. Toda vse prizadevanje je bilo zaman — Kosmačeva je po kratkem trpljenju izkpravela. Podivjeni Rekar, ki se še dolgo ni mogel ovedeti zločina, se je bil medtem zaklenil v sobo in le s težavo so prišli ljudje do njega ter ga razorožili. Potem so prišli orožniki in ga odgnali na postajo, kjer ga zaslusujejo ves dan.

S tragično preminulo Terezijo Kosmačovo in njeno rodbino iskreno sočustvujemo vsi, ki so jo poznali.

Ležišča platine

Slavonski Brod, 1. maja.

V Dubočnem nedelje ob Bosanskoga Broda so zasledele trije kmetje na velike množice rude, ki vsebuje zlato, srebro, baker in železo. Rudo so poslali v analizo beograjski tehnični fakulteti, ki je izjavila, da bi bilo izkoriščanje te rude zelo dočasnno, ker v Evropi ni platine. Če se izkaže, da je platine v tej rudi res toliko, kakor trdijo vesti, se bodo za njena ležišča gotovo zanimali tudi interesi iz drugih držav.

Volkovi mesarijo

Slavonski Brod, 1. maja.

V vaseh Doinji in Gornji Klačari blizu Broda so se pretekli teden skoro vsak dan pojavljali velikanski volkovi. Prihajali so s planine Vučjaka. Pred tremi dnevi so volkovi napadli in razmesarili večje število goved in ovc. Zveri so tako drzne, da vdirajo tudi v hleve. Kmetje zahtevajo, da oblastva organizirajo na nevarne zveri lov.

Vsaј toliko naj bo šentjakobski trg obiskau ob tržnem dnevu

ski predniki njegovo vrednost kaj hitro ocenili po svoje. Spomnimo se samo neštevitih vozov, ki so ostajali na njem pred Vintarovo in drugim gostinjam. Da so ti vozniki dajali največ kupčiča prav šentjakobčanom, ne more nihče oporekati. Teh vozov in voznikov danes ni mogoče privabiti, ker jih skoraj že ni več. Tembolj pa nam da misliti predlog omenjenega članka, naj bi se v bodoče na Sv. Jakoba trgu osredotočil avtomobilni promet za južne slovenske smeri.

No, če bo našel ta predlog na mestnem županstvu polno razumevanje, bo do avtomobusnega središča v šentjakobskem okraju še daleč, daleč. Vendar, šentjakobčani, če mu hlatamo tako daleč in tako visoko. Začnimo lepo pri bližnjih in hitro ostvarljivih načrtih.

Pomislimo samo na zelenjadni trg, ki ga je mestna občina hvale vredno uvedla že l. 1933/34 na Sv. Jakoba trgu. Uvedla ga je seveda v prvi vrsti za stran nas. Toda oglejte si ga zjutraj, potem se pa vprašaj-

te, kdo je kriv, da ne pride nanj nobena kmetica in da ga meščani tako klavnoro obiskujejo. Mar nismo krivi tega sami? Naše gospodinjice hodijo dan za dnem mimo tega nam namenjenega trga »skozí tesnice tja na Vodnikov trg in se vračajo tako težko obložene, da se tramvaju stežka ogibajo...

V zvezi s tem svetujemo šentjakobčanom še to-le: Pojdite zjutraj na dolenjski most in štejte, koliko težko natovornjenih vozov z živili in koliko kmetov in kmetice pokaže hrbet našemu okraju in zavije za Gradom naravnost na Vodnikov trg le zaradi tega, ker jih tam željno pričakujejo med drugimi tudi gospodinjice iz šentjakobskega okraja...

Šentjakobčani, ali ne pridete nikoli na živahni Vodnikov trg v njegovo okolico, da bi izračunali, v kakšno veliko gospodarsko korist je lahko kakemu kraju že preprosto zelenjadni trg. Vsaј hišni posestniki bi se že lahko domislili, kolikšno škodo dela početje gospodinjic vrednosti kapitala šentjakobskih hiš. Najprej je torej na nas samih, da damo svojem okraju več življenja. Ne pustimo, da bo komaj uvedeni zelenjadni trg usahnil zaradi naše neprivrednosti. Pomagajte mu do polne veljave, ki mu gre. Življenje da življenje, iz malega vedno več. In dokler ne zraste v vas trdni sklep, da boste kupovali le na vašem trgu, privabili nanj čim največ kmetice iz okolice, oziroma zelenjadarice iz sosednjega Krakovega in Trnovega in skrbeli tam za brezobziren red, vedite, da potnikov in kupecv polni avtobus še celo ne bo imel interesa ustavljati se v vaši sredi. Hodimo torej lepo od stopnje do stopnje in uspeh ne bo izostal.

J-s

Domače vesti

* **Balkanski kongres za zaščito otrok.** Po iniciativi mednarodne unije za zaščito otrok v Zenevi bo letos v začetku oktobra v Beogradu kongres za zaščito otrok v balkanskih državah. Pri tem kongresu bodo aktivno sodelovale vse balkanske države, prirejane pa bo tudi mednarodna razstava, ki bo pokazala, kaj se je doslej storilo za varstvo otrok. Poleg balkanskih bodo pri razstavi sodelovale tudi razne druge države, kakor Francija, Čehoslovaška, Italija, Nemčija, Poljska, Anglija, Zedinjene države Severne Amerike itd. Razstava bo v paviljonih beogradskega sejmišča. Prireditveni odbor te razstave je že sestavljen in so v njem naši najuglednejši javni delavci. Predsednik odbora je univ. prof. dr. Aleksander Kostić, med odborniki pa je tudi prof. dr. Matija Ambrožič, ki zbirala za razstavo statistični material. Pokrovitelj kongresa bo Nj. Vel. kralj Peter II. Nj. Vel. kraljica Marija pa bo častna predsednica kongresa.

* **Društvo za česte sporočila.** da je za ideje ne snutke za razstavo »Česta« priznalo II. nagrado osnutku g. Rika Beraneka in III. nagrado osnutku g. Mira Bohineca. Za osnutek znaka »I. jugoslovenskega kongresa za česte« pa je priznalo I. nagrado osnutku g. Lojze Ivan Zagarja.

* **Konjske dirke na Cveni pri Ljutomeru** bodo v nedeljo 8. t. m. ob pol 15. uri. Ljubitelji konj in konjskega sporta, pridite na Mursko polje. Poslužite se nedeljske zijažne vzorne cene!

* **Meštanska šola v Dubrovniku** se ruši. Odposlanstvo društva Šola in dom v Dubrovniku je obiskalo mestnega župana ter mu izročilo spomenico, v kateri je opisana misel meštanske šole. Ta šola je v nekdanjem starem samostanu sv. Klare, v katerem je bila prej gimnazija. Školo za šolski zavod je šlo že mnogo generacij, a malo se je storilo, da bi šolsko poslopje ustregalo svojemu namenu. Poslopje ima vidke kake stare vojsnice. Polagoma se stara zgradba sama ruši in bi bil že skrajni čas za temeljito popravilo ali pa za prenestitev meštanske šole v zdrave in moderne prostore.

* **Vaščani se si sami zgradili bolnišnico.** Prebivalci vasi Mavrova, Njeflorova in Lenuova v gostivarskem okolju so že pred tremi leti sklenili, da bodo sami zgradili bolnišnico v Mavrovi. Prebivalci teh treh vasi so večinoma dinarji, ki hodijo v oddaljene kraje na sezonsko delo. Ti revni ljudje so sami zbrali okrog 100.000 din takoj so se lotili dela. Nekaj prispevkov so dobili tudi pri bogatejših prebivalcih okoljskih vasi, nekaj je pripevala banovina. Zdaj je bolnišnica že pod streho samo oprema še ni dovršena, ker je zmanjkalo denarja. Če bodo pošteno vaščani zbrali še kakih 20.000 din bo vse dovršeno in urejeno.

* **Domovina stoletnikov je vas Rakitno** v mostarskem okraju. Vas je ravna, od ceste je oddaljena preko 20 km in vsi njeni prebivalci živijo v lepi slogi. Stoletniki med njimi niso redki. Najstarejši in najuglednejši vaščan je Ante Pavkovič, ki je že dni dopolnil 106. leto. Starec je bil in zdrav in v hoji po hribih še vedno tekmuje s sovaščani, ki še niso dosegli tretjine njegove starosti. Starec ima 16 sinov in hčera ter kakih 40 vnukov in pravnukov.

* **Za 40.000 dinarjev denarnih nagrad** bo razdeljen na nagradnem tekmovanju za Radion. Opozorjamo že zdaj čitatelje na celostanski inšerat, ki izide v nedeljo v našem časopisu. S tem inšeratom se lahko vsak udeleži nagradnega tekmovanja.

* **Jugoslovenska revija.** Izšla je nova številka te naše res lepe revije za propagando turizma Jugoslavije. Iz bogate vsebine omenjamo zanimivo razpravo prof. Vinka Antića o Crikvenici, Selcu in Novem kot turistično povezanih krajih; Regallyjeve članke o »Ljubljani in njenem delu za naš turistični promet«, o »Resnici in sanjah o našem Dubrovniku«, o delu naše banske uprave za naš turizem pod naslovom »Slovenija za boljši razvoj našega turizma«, prof. Antićevoro poročilo o »Nestanovitnosti našega eksternega turizma«, poročilo o turizmu na Hrv. Primorju in v Gorskem Kotaru za leto 1952., prognoze Slatine Radencev, Rogaske Slatine, Dobrne in Kranjske gore za letošnji turistično sezono v Sloveniji, izvešček s turistične konference v Crikvenici, ki jo je vodil ban dr. Ružič, začetek obširne razprave banskega svetnika dr. Fr. Ogrina o razvoju gorenjskih mest, iz katere je v tej številki objavljeno poglavje o Kamniku, prof. Viličev članek o letošnjem plovbenem redu na našem Jadranu in naposled članek iz našega Guštanj, kjer je bilo nedavno ustanovljeno Turjsko prometno društvo. Novo številko te naše lepe revije krasi mnogo izbranih ilustracij iz Ljubljane, iz Bleda, iz Makarske, Zagreba, s Pohorja, iz Radencev, Kamnika, Guštanj in drugih naših krajev. »Jugoslovensko revijo«, ki jo prav vzorno tiska Narodna tiskarna v Ljubljani, urejuje že šesto leto novinar g. Vladimir Regally, ki izpolnjuje svoje naloge res v polni meri. Revijo tople priporočamo, naroča pa se pri upravi v Ljubljani, Knafljeva ulica 5.

Iz Ljubljane

* **Poljski narodni praznik.** Danes slavi poljski narod svoj tradicionalni praznik 3. maja, ki veže njegovo sedanost s preteklostjo in vzbuja v poljskih srcih spomine na legendarne boje za svobodo, moč in edinstvo poljskega naroda. Ljubljansko Društvo prijateljev poljskega naroda je nameravalo tudi letos praznovati ta praznik, vendar je zasnova prireditve iz tehničnih razlogov odgodila na dne 13. t. m. ko priredi s sodelovanjem konservatoristov večer poljske glasbe. Na tem večeru bo govoril društveni predsednik g. dr. R. Molé.

* **Pogreb zdravnika g. dr. Borisa Krištofa** bo danes ob pol 17. in mrtvašnice državne bolnišnice na pokopališču pri Sv. Križu.

Moderne trajne ondulacije ter barvanje las
SALON "FRANK"
KOLEZIJA — TENOVO.

* **Dvorski okraj v prejšnjih stoletjih** je naslov javnega predavanja, ki ga priredi Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj v Ljubljani v sredo 4. t. m. ob 20. v mali dvorani Kazine. Predavanje bodo pojasnjevale mnoge slikovne slike vseh znamenitejših zgradb starega dvorskega okraja. Društvo vabi vse člane in prijatelje k prav številni udeležbi. Brez vsake vstopnine!

* **Basist Franc Schiffrer** se je na svoji poti iz Amerike ustavil še v Berlinu in zaradi tega se je zakasnil njegov prihod v Ljubljano. Zato smo morali koncert, ki se je imel vršiti prvotno sinoči v veliki filh. dvorani, preložiti na prihodnji ponedeljek 9. t. m. Opozorjamo, da bo takrat začetek koncerta ob pol 9. zvečer. Vstopnice, kakor tudi koncertni spored se dobe v knjigarni Glasbene Matice.

* **Mestna dobrodelna mladinska akademija.** V četrtek 5. t. m. bo ob pol 20. v frančiškanih dvorani mladinska akademija, ki bo po svojem sporedu gotovo med najzanimivejšimi mladinskimi prireditvami letošnje sezone. Spored obsega tako različne točke, da bodo otroci na odru neprestano vezali in zabavali poslušalce. Čisti dohodek akademije je namenjen revnim otrokom. Ne odlašajte in pojdite v pisarno »Pax et bonum« v frančiškanih palači in kupite pravčasno listek. Sedeži stanejo od 5 do 20 din, stojišča 3 din. Kakovost sporeda in izvajanja ter namen prireditve, je vreden, da občinstvo napolni dvorano do zadnjega kotička.

* **Kolo Jugoslovenskih sester** v Ljubljani sklicuje svoj redni občni zbor na dan 15. t. m. ob 10. v dvorani Kazine v običajnim dnevnim redom.

* **Združenje dimnikarjev** v Ljubljani naznanja, da bo praznovalo praznik sv. Florijana v sredo 4. t. m. s ev. mašo ob 7. v cerkvi sv. Florijana. Vabijo se moški in pomožna osebja. Predsednik združenja,

* **Kandinski glasovanje je sprožilo** »manufaktura, komanditna družba« v nedeljskem »Jutru« vprašanje, katero ime bi bilo najboljšje za nov naziv tvrdke. S tem je dala občinstvu možnost, da samo odloči o imenu manufakturne trgovine, ki je v Ljubljani radi svojega kvalitativnega blaga in cenenosti tako priljubljena. Da je odziv že v prvih dneh zelo velik, je samo ob sebi umerno. Seveda so pripomogle nekaj k temu tudi lepe nagrade, ki se bodo izrežale med glasovalce. Zadnji dan za oddajo glasov je četrtek 5. t. m. Do tega dne mora torej vsakdo, ki hoče priti nepredvideno v posest dobrega blaga za moški površnik, svilenega blaga za damsko obleko ali šikom, lepih brisač, oddati svoj glas. Natančne podatke najdete v nedeljskem »Jutru«.

* **Desetodstotni sistem v restavracijah, penzionih in hotelih.** S 1. majem je stopila v veljavo banova odredba o odpravi napitnine v restavracijah, penzionih in hotelih v Ljubljani, Mariboru, Celju ter v vseh naših letoviščih in zimoviščih, kakor so Bled, Kranjska gora, Bohinj, Rogaska Slatina, Slatina Radenci, Dobrna, Laško in Rimske toplice. Namesto napitnine, ki jo je doslej prosto odmerjal gost, se bo v bodoče pobiralo obveznih 10% pribitka k računu. Za gostinske nameščenice pomeni uveljavljenje nove navedbe veliko pridobitev v borbi za njihove socialne pravice, na novi način napitnine pa se bodo najbrž kmalu privadili tudi gostje. Pobrani odstotki za postrežbo se bodo med nameščenice razdeljevali po posebnem ključu, tako da pripade plačilnemu 15, prvovrstnemu jelo-nošči 12, drugovrstnemu 6 in natakarskemu javencu 3 točke.

Danes nepreklono zadnjikrat
ob 16., 19.15 in 21.15 uri
Kino Union, Tel. 22-21
Pri nakupu vstopnic zahtevajte kupon za žrebanje!

Finale

Käthe Nagy, Hans Moser:
Lucio Englich, Theo Lingen
zadnja prilika, da vidite ta
lepi film in da se udeležite
žrebanja za razpisane
nagrade!

* **Ali veste, kje so bili v Ljubljani** najlepši vrtni pred par stoletij? Vam je znano, kje je bila Babja dolina in Babji grad in kje na Luži? Vse to zveste pri predavanju 4. t. m. ob 20. v kazinskih dvorani z naslovom: »Dvorski okraj v minulih stoletjih«. Predavatelj Alojzij Potočnik.

MED. UNIV.
dr. LUKA BEŽIČ
SPECIJALIST ZA OTROŠKE BOLEZNI
ordinira od 13—15 ure, v ponedeljek
in četrtek pa od 13—14 ure.
TURNOGRAJSKA ULICA 4/1. Tel. 38-39.
(nasproti dramskega gledal.)

* **Praznična prvomajška nedelja** je že naveszodaj razlila ljubeleto sončne žarke po zemlji. Ulice so bile še pred sončnim vzhodom živahne, izletniki so hiteli na kolodvore in vlaki so potegnili v vse smeri številne množice meščanov. Dopolodne se je razvedrilo nebo, toplo je pripragalo sonce in v naročju prirode, odele v sveže pomladno zelenjo so se izletniki veselili dne, ki je odprl vrata prijetnim majniškim izletom. Promenada na Aleksandrovi cesti in po novonastalih izprehajalnih poteh Tivolija je bila tako živahna, kakor letos še ne. Morje ljudi je valovalo sem in tja, nečim spol, ki je bil za veliko moč precej prikrasna, je razkazoval fine in iznajdljive naših damskih salonov. Z zelenjem so bile okrašene lokomotive, tramvaji in druga vozila, lepo in sončno vreme je pripomoglo, da se je prvomajško razpoloženje še bolj sprostito. Polpodne so hiteli meščani v bližnjo okolico in ko se je na večer poročilo v večerni zarji obzorje, so se z zelenjem in svetlim okrašenjem množice zadovoljne vračale proti domu. Pod visokimi ladnjami so se zbirali črniki k šmaricam, ki bodo zdaj vse mesece čestili Brezmadežno. Zelenje se je že dan vno razpredlo po drevju in vrtovih, zdaj bo puhtela zemlja v neštevilni vrsti cvetov. Skoraj že se bodo odeli košati kostonji in bele, duhteče lestence cvetja, na lipe in druge obutivke drevesa pleza zakasneli zeleni Jurji. Še nekaj dni, pa bodo tudi v naši okolici zaduhli drobni cvetovi šmaric in zgodnje izprehajalce bo razveselil pomladni pozdrav zvečave, letos zakasnele selivke kukavice.

* **Lepe in dobre moške oblike lastne** izdelka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposke ul. 7.

Nakup fotoaparata
zaupajte nam, ker Vam
1. strokovnjaško nasvetujemo,
2. zavezemo se Vas naučiti fotografirati,
3. vsak pri nas kupljen fotoaparat tudi zamenjamo, ako z istim ne bi bili zadovoljni, ali pa če pride iz tovarne nov model.

Na Vašo zahtevo razvijemo
film in napravimo slike v
3 urah.

Za prvovrstno izdelavo jamči
Foto Tourist — Lojze Šmuc,
LJUBLJANA — ALEKSANDROVA 8

* **Mesece pomladi — mesec obupa** nad življenjem. Menda je to dobočeno v redu eva, da so pomladni dnevi, ko se narava, rešena zimske odeje, začne prebujati v novo življenje. Ljudem obenem dnevi dvoma, obupa in misli na smrt. Spomladni umirajo letni siromaki, ki so se morda leta in leta uspešno branili poslednjega hladnega poljuba, in spomladni odhajajo od mladi ljudi, ki so se prezgodaj naveličali življenjske borbe. Letos je vreme prišlo nekam iz tečajev, še vse april nas je preganjal zima in zimi-mo je, da letos ta čas skorajda nismo imeli prilike, pisati črno kroniko samomorov. Najbrž ni prazen slučaj, da se je za prvi dan v maju vreme obrnilo na lepše pa so večerj morali na kirurškem oddelku že sprejeti dva obupanca in reševanje. V nedeljo ponoči so reševalci prepeljali v bolnico 27-letnega visokošolca Stanika V., po rodu iz Treta, iz Starega trga pri Raketu pa so pripeljali 20-letnega mesarskega pomočnika Matevža G. Oba sta si prerazela žile na rokah.

* **Nesreče na cesti in pri delu.** Večraj so pripeljali na kirurški oddelk nevarno ranjenega 79-letnega brezposelnega strojarja Martina Demšarja po rodu iz Poljan nad Škofjo Loko in stanujočega v Fügnerjevi ulici. Na Taboru ga je podil neznan avtomobilist. Pri tridki Jugoslav na Celovski cesti pa je večraj dopoldne transmijski jermen zgrabil 19-letnega vajenca Arna Škerjanca, stanujočega v Vajenskem domu v Kerškovi ulici, in mu poškodoval levo v zapetju.

Samo še danes! TORNADO Kino Matica
Velefilm 21-24

Iz Celja

* **V Novem Celju je umrl v nedeljo** v starosti 34 let zdravnik g. dr. Boris Krištof, vršilec dolžnosti ravnatelja bolnišnice za duševne bolezni. Pokojni je bil po rodu iz Ljubljane, kjer je tudi dovršil gimnazijo. Medicino je študiral na ljubljanski univerzi, klinične študije pa je dovršil v Innsbrucku. Kot zdravnik je služboval več let na kirurškem oddelku splošne bolnišnice v Ljubljani, L. 1934. pa je bil premeščen v bolnišnico za duševne bolezni v Novem Celju. Lani v februarju je bil imenovan za vršilec dolžnosti ravnatelja tega zavoda. V kratkem je nameraval napraviti izpit za specialista psihiatrije. Pokojni zapušta ženo in štiri otroka. Njegovo truplo so prepeljali v Ljubljano. Bodi mu ohranjen lep spomin, težko prizadetim svojim naše iskreno sožalje!

* **Turjski promet in brezposelnost.** V mesecu aprilu je obiskalo Celje 1156 tujcev (966 Jugoslovenov in 190 inozemcev) nasproti 1153 v letošnjem marcu in 1127 v lanskem aprilu. Pri celjski borzi dela je bilo 1. t. m. v evidenci 508 brezposelnih (422 moških in 86 žensk) nasproti 717 (636 moških in 81 žensk) dne 20. aprila.

* **V celjski bolnišnici je umrl v nedeljo** v starosti 19 let gđ. Boža Sterniševa, hčerka upokojenega višjega železniškega revidenta z Zidanega mosta.

* **Smrt zaslužnega častnika.** V 61. letu je preminil v Tattenbachovi ulici upokojeni podpolkovnik Milan Grebenc, ki je bil po prejetu poveljnik I. bataljona tuk. 46. pešpolka in ki se je uspešno udeleževal v koroških in drugih osvobodilnih bojih ob severni meji. Zaslužnemu častniku trajen spomin.

* **Dr. Rudolf Franz.** † V 69. letu je i. maja preminil po dolgotrajni, težki bolezni znani mariborski veleindustriec dr. Rudolf Franz, lastnik tvrdke Ludovik Franz in sinovi. Blagi pokojnik je bil v Mariboru znana, ugledna osebnost. Dasi Nemec, je bil v vsakem oziru korekten in koncilijanten. Blagemu pokojniku trajen spomin, žalostnim svojem našo tople sožitje!

* **Gledališke novice.** Drvi bo premiera zabavne veseligrce »360 ženc« v režiji F. Verdonika. Predstava bo v korist »Zdrženja gledaliških igralcev«. V kratkem bo premiera Smetanove opere »Dalibor«. — Predvidoma v torko 10. maja bo gostovanje članice ljubljanske opere Kogejove in Oljdekopove v »Trubadurju«.

* **Vse v opeklinah** so prepeljali v tukajšnjo splošno bolnišnico 22-letno posestniško hčerko Marijo Trešče iz Sv. Marjete, ki se je pri padcu polila z vrelim lugom. Njeno stanje je zelo resno.

* **Anketa glede mestne tržnice.** V ponedeljek 2. maja je bila na mestnem poglavarstvu anketa na kateri so obravnavali problem nove mestne tržnice. Anketa so prisostvovali poleg drugih mestnih svetnikov tudi člani mestnega tržnega odbora, zastopniki mestnega tržnega nadzorstva in zastopniki gradbenega urada. Mnenja glede nove mestne tržnice so kakor znano precej deljena. Gradbeni urad forsira graditev mestne tržnice na prostorih bivše dravske vojašnice, dočim ima tržno nadzorstvo svoje posebne nazore. V zvezi z referatom tržnega nadzorstva in gradbenega urada se je razvila živahna debata. Zadevni sklepi, ki pa še niso definitivni, bodo predloženi mestnemu svetu. Gotovo pa je že sedaj, da je sedanji tržni provizorji nemogoče, da bi ustrezal potrebam za dalje časa.

Iz Ptuja

* **Fasane je lovil.** Na tukajšnjem sodišču se je zagovarjal neki poestnik iz Zamašanov pri Dornavi, ker je že dalje časa v lovskem revirju Gaveva izlani in Pongratza Gvida lovil divjačino, zlasti fazane in divje gosi. Obsojen je bil na 21 dni strogega zapore.

Iz Julijske krajine

* **Repentaborski marmor.** Zadnje čase se stavljeniki mnogo zanimajo za marmor, ki ga kopljejo v Repentaboru. Tako so za novo palačo zavoda »Banca di Napoli« v Trstu vporabili izključno marmor iz teh bližnjih kraških kamnolomov. Sedaj je obrtniška zveza pričela misliti na to, da bi v Repentaboru ustanovila posebno večerno šolo za kamnoseške vajence. Vajenci bi bili v tej šoli ne le strokovno nego vobče pod nadzorstvom svojih italijanskih učiteljev. Kakor zatrjujejo, se bo šola otvorila že jeseni.

* **Dovoljenja za prodajo lastnih kmečkih pridelkov.** Po odredbi goriškega magistrata so morali kmetje in vrtnarji te dni obnoviti svoja dovoljenja za prodajo svojih pridelkov na goriških trgih oziroma neposredno svojim odjemalcem. Velik požar v Bilih pri Vodnjani. Preteklo sredo zjutraj je nastal v velikem gosposkarskem poslopju pestenika Jos. Balača požar, ki se je v dopoldanskih urah naglo razširil in kmalu zajel vso stavbo. Iz Vodnjane, ki je nekaj kilometrov oddaljen od vasi, so poklicali na pomoč pulske gasilce, ki so okrog polnočnega s 3 brigadnimi prihiteli v vas. Medtem je pričel ogenj ogrožati tudi že dve nadaljnji poslopji v neposredni bližini. Ker je bilo ostrejšje Balačevega poslopja že vse v plamenih, gasilcem ni preostalo drugega, ko da so omenjeni dve bližnji stavbi obvarovali pred ognjem. Do večera je poslopje z vsemi bogatimi zalogami živil, žita in drugih potrebščin pogorelo. Ogenj je napravil za 30.000 lir škodo. K sreči pa je bil Balač zavarovan skoraj za vso vsoto.

* **Smrtna nesreča.** V Trstu se je pripetila sredi mesta huda nesreča. Pretekli ponedeljek okrog 21. zvečer je avtomobilski tramvaj v bližini kina Odeon podrl v vso silo na tla 63 let staro Ivano Mahovičev, ki je stanovala v bližnji ulici Coroneo. Voz jo je pehal še nekaj metrov dalje pred seboj in se nato ustavil. Voznik nesreče ni mogel preprečiti. Nesrečna žena, ki je dobila hude poškodbe po vsem telesu in si pretresla tudi možgane, je uro pozneje umrla v tržaški centralni bolnišnici.

KINO SLOGA — Telefon 27-30
Vesela in smeha polna komedija
KAVARNA
METROPOL
Loretta Jung — Tyrone Power,
najlepši ljubavni par

Vremenska poročila

Dozvedno vreme v maju po stoletnem koledarju — Dan je dolg 14 ur 30 minut in naraste do konca meseca za 1 uro 15 minut

T. 3. Najd. sv.	Križa, Helena	
S. 4. Florijan	Cvetko	
C. 5. Irenej	Desirad	
P. 6. Janez p. L.	P. krajec ob 6.22.24	
S. 7. Stanislav	Priskoslav	sončno, toplo, ponekod dež in nevihte
N. 8. Prik. Mihaela, Budislav	P. 9. Gregorij Nic	
T. 10. Antonin	Dvo. a	
S. 11. Francišek	H. Ljerk	
C. 12. Pankratj	Stojmir	
P. 13. Servacij	Jana	
S. 14. Bonifacij	Štip ob 9.39	
N. 15. Zofija	Haromira	

VZORČASTA SVILA
90 cm šir.
Din 26.— 32.—
PIKČASTA CREPE DE CHINE 36.—
CREPE MAROCAIN 45.—
50.—
MANUFATURA SOUVAN
F. KS. MESTNI TRG 24.

* **Izlet planincev v Tatro:** Vsako leto poslovske slovenski planinci vrhove inozemskih planin. Zveza planinskih društev v Ljubljani se je oddolila letos za pohod v Tatro. Izlet planincev je zvezan s kongresno Asociacijo slovenskih planinskih društev, ki bo letos v Pragi ob priliki praznovanja 50-letnice čehoslovaškega planinskega društva. Odnos izletnikov iz Ljubljane je doleten na soboto 2. julija. V nedeljo zjutraj pripro izletniki v Prago, kjer si bodo ogledali to znamenito mesto. V ponedeljek 3. julija se prične tura z vožnjo do Strbskega Plesa, vzpon na Krivan na Rysu itd. do nedelje 10. julija, ko je sestop v Novi Smokovec, povratek tega dne v Prago in drugi dan 11. julija nazaj domov. Poskrbljeno bo prenočišče, prehrana po nizkih cenah, vodniki tako, da bodo imeli planinci užitka polne dneve v Tatrach. Stroški so sorazmerno nizki ter bodo znali za vsa čez okrog din 1.800.— vračunano vožnino, prenočišče in prehrano. Podrobne informacije prejmete v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4/1. Prijavitelj se morate najkasneje do 31. maja, da se morejo pravčasno izvršiti vse priprave.

* **Kako narašča število beograjskega prebivalstva.** V 20 letih od vojne je dobil Beograd blizu 300.000 novih prebivalcev. Iz same Južne Srbije je prišlo v Beograd preko 60.000 oseb. Če se bo mesto razvijalo, kakor se je razvijalo v povojnih letih, bo imelo po 20 letih še dvakrat toliko prebivalcev, kakor jih ima danes, in bo okrog leta 1960. že milijon Beogražanov.

* **Pri lenivosti črevesja, črevesnem katjarju, oholenju danke, odstrani naravna »Franz-Josefova«** grenčica zapoko dolnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba »Franz-Josefova« vode odlično regulira funkcije črevesja.

Ogl. reg. 5 br. 15. 485-35

Še enkrat o Kattovi

Prejeli smo:
Čas je že, da zaključimo to za nas Slovence zelo poučno zadevo z naslednjimi ugotovitvami:
Nekdo, ki mu je bilo do reklame, je proglasil Geraldino Katt za Slovenko in celo Ljubljanko. Geraldina je to dopuščala, dokler ji je šlo v račun, to je dokler ji je bila reklama tudi v slovenskih tistih potrebna. Najbrž je iniciator tega čisto blizu snove zvezdnice.

Geraldina je nato v primernem trenutku z indignacijo izjavila, da ni Slovenka in Ljubljanka, ampak »pristna Dunajčanka«.

A. G. nam je v sobotnem »Jutru« pojasnil, kdo je Geraldina oče. Ugotovimo še, da je njegovo delo za turistiko v Jugoslaviji dobro plačano in da se ne piše Katnik, ampak Kattnik. Oddaj tudi Geraldinin psevdonim Katt. Vsekakor Geraldina vsaj po očetu ni pristna Dunajčanka, kar pa na Dunaju ni nič posebnega, saj ima polovica »Weanarjev« slovenska imena.

Če narašča Geraldina nicesar vedeti o slovenskem izvoru svojega očeta, vzemimo to vendar za ne znanje, ne pa pikično tudi nič več o njej in ji ne delajmo veljive reklame. To zahteva od nas naš narodni ponos, zahteva pa tudi umetniki naše krvi in zavesti, ki naj jim naši lieti čim večkrat napravijo vsaj toliko reklame kakor za indigirano Geraldino — četudi brez slike!

Gospodarstvo

Bajni dobički borskega rudnika

»Jutro« je že 13. aprila t. l. poročalo, da bo francoska družba borskih rudnikov predlagala na običnem zboru 11. maja izplačilo dividende v višini 130.53 do 135 frankov (na razne kategorije delnic) nasproti 272.36 do 275 din v prejšnjem letu. Opozorili smo tudi, da to zmanjšanje dividende ne pomeni, da je dobiček družbe manjši, kajti družba je v decembru l. 1932. izvedla povišanje glavnice od 15 na 60 milijonov frankov, in sicer prav zaradi tega, da se vsakoletni dobiček, ki dosega bajno višino, razdeli na večje število delnic oziroma da ne bi odstotek dividende dosegel kakor lani 275% nominala delnice. Lanska dividenda je bila izplačana na 150.000 delnic; letos doleže dividende tudi nove delnice, tako da se bo dividenda izplačala na 600.000 delnic. V celoti pa bo družba izplačala na dividende okrog 79 milijonov frankov nasproti 46 milijonov v prejšnjem letu.

Sedaj nam je na razpolago bilanca za preteklo leto, ki sicer marsikaj prikriža, navzlic temu pa nam ne more prikriti dejstva, da je družba navzlic ogromnim dividendam nakupila iz neizplačanih dobičkov tolikšne rezerve, da ne ve kam z denarjem. Da je bilo povišanje glavnice leta 1932. izvedeno dejansko zgolj zaradi tega, da dobički na zunanji ne bi bili tako znatni, nam potrjuje dejstvo, da so vsa nova sredstva, ki so pritekla od povišanja glavnice, neuporabljena, kajti razpoložljiva gotovinska sredstva družbe so lani še preko zneska povišanja glavnice narasla za skoro 86 milijonov din, tako da so znašala ob koncu leta nič manj nego 122.8 milijona frankov. Družbina gotovinska sredstva znašajo torej še enkrat toliko nego glavnica (sedaj po povišanju 60 milijonov frankov). Poleg glavnice 60 milijonov frankov in poleg rednih rezerv ima družba še za 105.4 milijona frankov specialnih rezerv. Vsa specialnih rezerv se je v lanskem letu povečala kar za 28.7 milijona frankov. Vse te rezerve pomenijo neizplačane dobičke. Navzlic tem dotacijam in odpisom v višini 18.8 milijona frankov izkazuje družba za lansko leto

čisti dobiček v višini 107.7 milijona frankov nasproti 51.0 milijona frankov v prejšnjem letu in 26.3 milijona frankov v letu 1932. Od leta 1932. se je čisti dobiček povečeval in je lani predstavljal 180% delniške glavnice.

Od kosmatega dobička v višini 177.3 milijona frankov je družba lani uporabila za upravne stroške, za anuitetno službo obližacijskega kapitala in za druge stroške le 6.4 milijona frankov, 63.2 milijona frankov pa izkazuje kot izdatke »za davke in datave« nasproti 20.0 milijona frankov v prejšnjem letu. Kaj se skriva za temi 63 milijoni za davke in datave, še ne moremo točno povedati. Vsekakor pa je očitno, da so v tej postavki predvsem dotacije, ki imajo le naslov davčne rezerve. Med 20 milijoni frankov, koklikor je družba v letu 1932. izkazala pod naslovom »za davke in datave«, je bilo namreč skritih nič manj nego 16 milijonov nekakšne dotacije za davčno rezervo, kajti dejanski družinski izdatki za davke v Jugoslaviji so leta 1932. znašali le 4 milijone frankov, v Franciji

pa 100.000 frankov, kakor to izkazuje podrobna bilanca, objavljena v dunajskem finančnem letopisu »Compass« za 1932. Zelo verjetno je, da je družba tudi v lanskem letu plačala Jugoslaviji le razmeroma malenkostne davke in da bo tudi v novi bilanci z izkazanimi 63 milijoni frankov tako, kakor v prejšnjem letu, ko je družba kakor rečeno plačala samo onih 4 milijone frankov, izkazala pa je 20 milijonov, ker je 16 milijonov vtaknila med svoje rezerve na videz pod firmo »davčne rezerve«.

V naših skromnih razmerah človek sploh ne bi mogel verjeti, da so možni tako ogromni zaslužki, da tako podjetje navzlic ogromnim zaslužkom ne plačuje pri nas skoro nikakih davkov in da v vrhu tega dobi od države davčne, takse, carinske in druge privilegije samo zato, da investira od svojih 120 milijonov v frankov, ki jih ima skoro brezobrestno naloženo v Franciji, razmeroma majhen znesek za gradnjo naprav za rafiniranje bakra v naši državi.

Ze ponovno smo na tem mestu opozorili na nemogoče stanje, ki vlada v naši državi prav v pogledu privilegijev za inozemske družbe, ki z bajnimi dobički izkoriščajo naše naravno bogastvo in ne vedo kam bi skrile te dobičke, medtem ko morajo domača podjetja nositi ogromna davčna bremena. Pri tem pa imajo taka tuja podjetja še smelost, da zahtevajo izredne fiskalne ugodnosti, le zato da svoje obratovalne stroške spravijo v sklad z interesi našega narodnega gospodarstva. V vseh modernih državah se danes uveljavljajo načela, da mora vsako gospodarsko podjetje, naj si bo last domačega ali tujega kapitala, spraviti svoje delovanje v sklad z gospodarskimi interesi dotične države in da ima država pravico tako podjetje k temu prisiliti, če se ne zaveda, kakšne so njegove dolžnosti nasproti državi, kjer izvirajo njegovi dobički.

Le pri nas pa še vedno velja naziranje, da tuji kapital lahko črpa po mili volji dobičke in še ugodnosti dobi po vrhu; če pa naj podjetje svoje poslovanje prilagodi interesom našega narodnega gospodarstva, tedaj ga moramo še podkupiti z davčnimi in drugimi olajšavami. Ze lani smo v tej zvezi opozorili na prav enostaven in uspešen način, kako se naj taka in slična podjetja prisilijo, da store to, kar morajo storiti v interesu našega gospodarskega napredka. Poslužiti se je treba le starega sredstva gospodarske politike in uvesti carino na izvoz surovega bakra, pa bi družba borskih rudnikov po lastni inicijativi brez davčnih, carinskih in takšnih ugodnosti zgradila naprave za rafiniranje surovega bakra. Korist pa bi imela poleg našega gospodarstva naša državna blagajna.

V boljši ilustraciji stanja Francoske družbe borskih rudnikov naj še omenimo, da so se družbene investicije lani povečale za 38.4 na 187.000 milijona frankov. Od teh investicij je družba doslej amortizirala in odpisala nič manj nego 138.6 milijona frankov. Družbine terjatve znašajo 137 milijonov frankov (prejšnje leto 126), zaloge 68 milijonov frankov (34), vsa bilanca vsota pa 548 milijonov frankov (prejšnje leto 364).

Mednarodna obrtniška razstava v Berlinu

Kakor smo že poročali, bo od 28. maja do 10. julija t. l. v Berlinu mednarodna obrtniška razstava. Po pripravih sodeč bo to ena največjih razstav te vrste, zlasti ker se je bodo udeležili ne samo skoro vse evropske, temveč tudi nekatere prekomorske države. Tudi Jugoslavija je prijavila svojo udeležbo. Priprave vršijo naše obrtniške zbornice in zbornice z obrtnimi odseki že od meseca januarja. Glavno delo je koncentrirano pri beograjski in zagrebški zbornici in pri Zavodu za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani.

Prostor, ki je na berlinski razstavi določen za Jugoslavijo, je eden največjih in tudi najboljše opremljen (meri okrog 500 m²), s čimer je dana jugoslovensku obrtništvu možnost, da se čim bolj uveljavi.

Slovensko obrtništvo ni imelo dovolj časa, da bi se pripravilo za razstavo tako, kakor bi želelo in moglo, ker smo dobili končne dispozicije o našem razstavnem prostoru šele v drugi polovici februarja in je bilo mogoče šele takrat pristopiti k detajlnim načrtom za posamezne razstavne predmete in k njihovi izvedbi. Naši obrtniki pa so kljub izredno kratkemu času vendar izvršili svojo nalogo. Te dni že dobivajo posamezna mojstrska dela v Zbornico za TOI v Ljubljano, kjer se zbirajo, urejujejo ter bodo danes s posebno skupno pošiljko odpremljena v Zagreb, od tam pa skupaj z razstavnimi predmeti ostalega jugoslovanskega obrtništva v Berlin. Ljubljanska, zagrebška in beograjska zbornica bodo poslale na razstavo svoje strokovnjake, ki bodo v zadnjih 10 dneh pred otvoritvijo razstave izvršili vsa potrebna dela na razstavnem prostoru.

Naša jugoslovanska razstava bo razdeljena v tri skupine. Imela bo kot prvo skupino tri sode, eno slovensko eno hrvaško in eno srbsko. V naši sobi, ki bo imela kljub profinjenim izdelkom izrazit slovenski značaj, bo med razstavljenimi predmeti zastopana cela vrsta rokodelskih strokov. V zvezi z izdelki rokodelskega značaja bodo razstavljeni na primeren način tudi tipični naši folkloristični predmeti.

V prostoru med tremi sobami bo 32 m vitrin, v katerih bo obrtništvo v vse države skupaj po strokah razstavilo svoje tehnično in v umetniškem pogledu čim bolj dovršene izdelke, ki bodo več ali manj izrazito nosili tudi naš narodni značaj. Kot tretja skupina prihajajo v poštev tri delavnice, kjer bodo nameščeni naši obrtniki in obrtnice, da pokažejo naše tipično narodno obrtno delo. Med temi bo tudi ena naša čipkarica, ki bo izdelovala čipke, s kakršnimi smo uveljavili ugled naše države že na marsikateri mednarodni razstavi.

Zbornica za TOI v Ljubljani je določila za enkrat prispevek 50.000 din, banska uprava dravske banovine 30.000 din, minister za trgovino in industrijo, ki je v častnem predsedstvu mednarodne obrtniške razstave, pa je po informacijah, ki smo jih prejeli, določil za kritje stroškov jugoslovanskih

ake razstave znesek 500.000 din.

V zvezi z mednarodno obrtniško razstavo bodo tudi razne druge obrtniške prireditve, zlasti modne revije, frizerske tekme, kongresi posameznih obrtniških strokov ter poučni ogledi. Da si moremo naši obrtniki ogledati to važno mednarodno obrtniško prireditev, se pripravljamo skupno potovanje v Berlin. Obrtniki iz naših južnovzhodnih krajev potujejo preko Budimpešte, iz zapadnih delov države pa preko Jesenice in Münchena. Organizacija tega potovanja je v rokah Putnika (v Sloveniji podružnice v Ljubljani, Celju in Mariboru) in bodo že v nekaj dneh na razpolago podrobnejša pojasnila, ki bodo objavljena tudi v časopisih. Po sedanjih računih bo vozna z vsa oskrbo stala okrog 2.600 din. Podrobnejše informacije glede berlinske razstave pa dobe naši obrtniki pri Zavodu za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani.

Naš trgovinski promet s posameznimi državami

Poročali smo že o letošnjem razvoju našega trgovskega prometa z najvažnejšimi državami. V naslednjem navajamo še nekaj podatkov o trgovinskem prometu z ostalimi državami.

Naš izvoz v Belgiji, ki se je lani znatno dvignil in je dosegel v prvem četrtletju vrednost 100.9 milijona din, je bil v letošnjem prvem četrtletju manjši in je znašal le vrednost 87.6 milijona din. Zmanjšal pa se je tudi uvoz iz Belgije, in sicer od lanskih 19.4 na 11.0 milijona din, tako da je trgovinska bilanca ostala še vedno visoko aktivna, kar pomeni po ukinjenju kliranga znaten dotok deviz.

Izvoz v Zedinjene države, ki se je lani v prvem četrtletju zmanjšal na 29.2, se je letos zopet dvignil na 65.0 milijona din, medtem ko je uvoz iz Zedinjenih držav le v manjši meri narasel od lanskih 64.4 na 70.8 milijona din. Letos imamo torej s to državo le za 5.8 milijona din pasivno bilanco.

Izvoz v Madžarsko se je skrčil od lanskih 48.3 na 38.7 milijona din, medtem ko se je uvoz iz Madžarske povečal od 27.7 na 40.1 milijona din, tako da imamo letos s to državo pasivno trgovinsko bilanco v nasprotju z lanskim letom, ko smo bili aktivni.

Pri izvozu v Francijo, ki je lani naglo narasel opažamo zopet znatno nazadovanje, kar je v zvezi z okolnostjo, da je bila lanska visoka aktivnost v prometu s Francijo le posledica znatnega izvoza pšenice. V prvem četrtletju 1933. smo izvozili v Francijo za 43.1 milijona din, lani v prvem četrtletju za 118.2 milijona din, letos pa le za 129.3 milijona din. Nasprotno pa opažamo naraščanje uvoza od 28.2 milijona din v prvem četrtletju 1933. oziroma 15.7 milijona din v lanskem prvem četrtletju na 32.6 milijona din v letošnjem letu. Tako smo letos v prometu s Francijo zopet zašli v pasivnost.

Naraščanje opažamo zadnja leta pri izvozu v Nizozemsko, ki je znašal lani v prvem četrtletju 15.3 milijona din letos pa 28.5 milijona din. Uvoz iz Nizozemske pa se je istočasno povečal le od lanskih 9.5 na 11.5 milijona din, tako da imamo letos s to državo precej aktivno bilanco.

V prometu s Švico vidimo v primeru s lanskim prvim četrtletjem zmanjšanje izvoza od 28.7 na 24.8 milijona din, na drugi strani pa povečanje uvoza od 12.0 na 26.7 milijona din in je bila letos bilanca s to državo spet nekoliko pasivna.

Izvoz v Grčijo je nazadaval od 33.0 milijona din v lanskem prvem četrtletju na 24.7 milijona din v letošnjem prvem četrtletju; uvoz pa se je istočasno povečal od lanskih 11.2 na 14.1 milijona din, pri čemer je ostala trgovinska bilanca s to državo aktivna.

Naš izvoz v Dansko se je povečal od lanskih 10.4 na 22.8 milijona din. Uvoz iz Danske pa je ostal na lanskem višini 2.0 milijona din.

Precej se narasel izvoz v Argentine, in sicer od 5.7 na 12.3 milijona din, še bolj pa je narasel uvoz iz Argentine, namreč od 13.3 na 30.5 milijona din.

Končno je še omeniti povečanje izvoza v Rumunijo od 6.9 na 11.6 milijona din, pri istočasnem zmanjšanju uvoza od 21.6 na 10.7 milijona din, in povečanje izvoza v Poljsko od 7.0 na 10.2 milijona din pri istočasnem zmanjšanju uvoza od 16.5 na 8.3 milijona din.

Gospodarske vesti

— Naša delegacija za trgovinska pogajanja s Nemčijo, iz Beograda poročajo, da bo 3. t. m. odpotovala v Berlin naša delegacija za trgovinska pogajanja z Nemčijo. Našo delegacijo tvorijo gg.: pomočnik znanega ministra Milivoj Pilja, kot predsednik, kot član pa viceguverner Narodne banke dr. Ivo Belin in načelnik trgovinskega ministrstva dr. Milan Lazarević. Namen pogajanj je, da se sklene začasen sporazum, s katerim bi se uredilo vprašanje trgovinskega prometa z bivšo Avstrijo. Na obeh straneh obstoja prizadevanje, da se v tem začasnem sporazumu bistveno ne spremeni določbe dosedanjega trgovinskega pogodbe z Avstrijo. Obenem se mora urediti vprašanje plačilnega prometa, in sicer tako, da se plačilni promet z Avstrijo vključi v nemško-jugoslovanski plačilni sporazum.

— Nemška devizna kvota za jugoslovanske les za drugo letošnje četrtletje znaša vsega 3.368.300 mark. Pri nemškem kontrolnem uradu za les so bile vlozene prošnje za uvoz lesa iz Jugoslavije v skupni vrednosti 6 milijonov mark. Pri tem je treba upoštevati, da so kvote za prihodnja tromesečja že v znatni meri izkoriščene s predjmi, ki so bili vzeti pri dosedanjih razlistitvah.

— Jadranska plovidba d. d. izkazuje v svoji bilanci za preteklo leto čisti dobiček v višini 4.5 milijona din (lani 4.4) na glavnico 72 milijonov din. Od kosmatega dobička v višini 27.5 milijona din porabi za vzdrževanja brodoma 12.6 milijona din, za splošne upravne stroške 6.1 milijona din in za amortizacijo 3.9 milijona din. Plojni park je v bilanci vnešen z vsoto 104 milijone din, ladje v gradnji pa so vnešene z vsoto 12 milijonov din.

Borze

Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski šilingi nekoliko pocenili in so se trgovali po 8.64 medtem ko je bilo za angleške funte povprečje po 238 v zagrebškem privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 8.59 (v Beogradu po 8.58), angleški funti po 238 in grški boni po 28.75. Nemški klirinski ceki stanejo v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu 14.50, za konec maja in 15. junij pa so vnešene z vsoto 12 milijonov din.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2410.91—2418.16 Berlin 1740.77 — 1754.86, Bruselj 729.19 — 734.26, Curih 986.45 — 1003.92, London 215.66—217.71, New York 4298.50 — 4334.81, Pariz 132.27 — 133.71, Praga 150.83 — 151.93, Trst 227.04 — 230.13. Curih. Beograd 10, Pariz 13.32, London 21.67, New York 434.625, Bruselj 73.1750, Milan 22.86, Amsterdam 174.7750, Dunaj 46, Stockholm 111.70, Oslo 108.9250, Praga 15.14, Varšava 82, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Voja škoda 481 — 482, 4%, agrarne 62.25 — 63, 4%, severne agrarne 62 den., 6%, begunške 93 — 94, 6% dalm. agrarne 92 — 92.50, 7%, stabiliz. 98.50 den., 7%, invest. 99.50 — 100.50, 7% Drž. hip. banka 99.50 den., 7%, Blair 92.75 — 93.50, 8% Blair 97.50 — 98, delnice: Narodna banka 7350 den., PAB 225 — 228, Trboveljska 195 — 220, Gutmann 62 — 65, Sečera Osejki 110 — 120, Dubrovačka 370 — 400, Jadranka 375 — 405.

Beograd. Voja škoda 482.50 — 483.50 (482.50), za julij — (481.50) 4%, agrarne 62.50 — 63, 4%, severne agrarne 62.50 (63), 6%, begunške 94 — 94.25 (94.25), 6%, dalm. agrarne 92.65 — 93 (92.75), 7%, stabiliz. 99.25 — 99.50, 7% invest. 99.75 — 100.50 (100), 7% Drž. hip. banka 100 den., 7%, Blair 93.25 — 93.75, 8% Blair 98.25 — 100, Narodna banka 7350 bl., PAB 229. den. (230).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 2. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 78.75, za julij 78.625; koruza: za maj 57.875, za julij 59.50.

+ Winnipeg, 2. maja. Začetni tečaj: pšenica: za julij 112.50, za okt. 91.50. Hitlerjevska zrnava —

+ Neweadaška blagovna borza (2. t. m.). Tendence vrsta. Pšenica: (78-79): baška 209 — 212; sremenska 208 — 210; banatska 208 — 210; baška potiska 211 — 215. Koruza: baška 104 — 105; banatska 100 — 101. Oves: baški 157.50 — 160; slavonski 160 — 162.50. Ječmen: baški in sremski 63/64 kg 147.50 — 150. Moka: baška »00« 305 — 315; »2« 285 — 295; »3« 265 — 275; »4« 245 — 255; »7« 215 — 225; »8« 125 — 130. Otrobi: baški in sremski 100 — 107.50

Pomanjkanje krme

Radovljica, 2. maja. Sv. Jurij je jezdil čez bele trate Malokatero pomlad so bili živinorejci na Gorenjskem tako zaskrbljeni zaradi krme kakor letošnji pomlad Primanjkije vsega: sena, detelje in slame. Ko so lansko leto kosili, je bila videti kosnja dobra, toda šele kasneje se je pokazalo drugače. Zaloge sena so se veliko hitreje zmanjšale kakor v drugih letih.

Presenetljivo odkritje zdravnikov vrača mladost uveli gubasti koži

Neki dunjski medicinski strokovni list objavlja poslednje znanstvene odkritje, ki bo zadivilo svet. Dognan je bil ne samo vzrok gub, marveč tudi način, kako jih je mogoče odstraniti. Materam pa celo tudi starim mamicam se lahko vrne čista sveža polt njihovih dekliških dni. Zenske petdesetih pa celo tudi šestdesetih let lahko spet dobijo gladko in nenagubano mladostno kožo.

Gube izhajajo od tega, ker koža s staranjem izgublja nekatere bistvene redne elemente. Te elemente zdaj pripravljajo iz črno odbranih mladih živali. Čim dobi človeška koža spet te elemente, jo osvobodijo iz pomladajo. To so presenetljivi rezultati raziskovanj, izvršenih na dunajskem vseučilišču pod vodstvom profesorja dr. Stejskala. Izključno pravico izkoriščanja odkritja tega

profesorja ni je s ogromnimi stroški pridobila tvrdka Tokalon. Njen ekstrakt živih kožnih celic, ki se imenuje »Biocel«, se lahko našde samo v kremi Tokalon (rozeta barve). Pri kemičnih preizkušanjih, pri fenakah od 60 do 70 let so bile gube odstranjene v šestih tednih (glej izbrano poročilo v Dunajskem Medicinskem Vestniku).

Uporabljajte vsak večer rožnato kremo Tokalon, hranilo za kožo. Ona brani in pomlaja kožo med tem ko Vi spite. Gube kmalu izginejo. V nekaj tednih boste za leta in leta mlajši. Čez dan uporabljajte belo kremo Tokalon (brez maske). Ona razkroja zajedalce, krči povečane žilnice in napravlja najtemnejšo in najodpornostno kožo mehko, belo in gladko. Uspešni rezultati so razjemeni ali pa se Vam vrne denar.

Kmetje so se vpraševali: kje naj bi bil temu povod? Po splošnem opazovanju se lahko trdi, da je temu krivo lansko preveliko deževje. Krma je bila nenavadno vodena, se je zelo osušila in je imela tudi mnogo manj krmilnih snovi. Zaradi tega je živina potrebovala večje količine sena in detelje, kakor v drugih ugodnejših letih. Preobilo deževja je bilo tudi povod, da so bila žita redka. Vprav zaradi tega je bilo tudi malo slame. Le malo je kmetov, ki bi bili zadostno založeni s slamo, deteljo in senom.

Ko so se konec zime jeli prazniti skedenji in seniki, so jeli rasti skrbi kmetov. Tolažili pa so se, ko so prišli prijetni predpomladanski dnevi. Marsikdo je dejal: Da bi bil le še kmalu zeleni sv. Jurij. O sv. Juriju morajo biti ozmine tako visoke, da se v njih lahko skrrije vrana. Pa tudi trave bodo že take, da bomo lahko nekaj malega nakosili in krmili s svežo krmo; vsaj za prvo silo. Kjer so pašniki, o sv. Juriju že sejejo.

Kmetje so obračali, Bog je obrnil. Za prvimi lepimi pomladanskimi dnevi, ko je že vse pričelo zeleneti, je pritisnil mraz. Vetr je bril in je posmrdil zelenje. Prišel je oblaki in pričelo je snežiti. Prijedil je sv. Jurij, toda ne čez zelene, marveč čez bele trate. Prišel je zopet briti veter in osušil je vso blagodejnost pomladanskega snega. Trate so bile zelene, toda trave so bile nizke in bo še dolgo trajalo, preden bo kaj sveže krme. Tudi paša je zelo slaba. Kar smo prehiteli o sv. Gregorju, smo zaostali o sv. Juriju.

Zaskrbljeni gledajo kmetje, kaj bo. Zaradi pomanjkanja se je krma zelo podražila. Slamo prodajajo že po 50 par in še celo dražje, sena pa plačujejo že po 80 par. Mleko in vsi drugi borni pridelki kmata pa niso izpremenili cene.

V takih slabih časih se kaj dobro vidi križe in težave kmata, ki je popolnoma odvisen od vremenskih in iz raznih drugih milosti in nemilosti. Pričakovati bi bilo, da bodo enkrat tudi tam, kjer zahtevajo največje datave od kmata, spoznali njegov težak položaj.

Afera Rožetove „zadruga“

Maribor, 2. maja. Še se ni poglobilo razburjenje med ljudmi, ki je nastalo zaradi poslovanja Rožetove »Privredne in zdravstvene zadruge«. Vredno znova se oglašajo prizadeti, ki so redno plačevali pri omenjeni zadrugi premije, ki pa so bili ob zahtevi po izplačilu posmrtnine zavrnjeni. Nekateri zadrugarji so doživeli neprijeten sprejem »Ravnatelj« Josip Rože jih je skušal odpraviti zlepa in z zadržanim, češ, da še ni bilo »likvidacijske seje« in da bodo že dobili posmrtnino. Seveda so bili tudi primeri, ko so prizadeti zadrugarji energično zahtevali svoje pravice in predložili »ravnatelju« Rožetu upravičeno svojih zahtev po hitri likvidaciji. Številne priče zatrjujejo, da jih je »ravnatelj« Rože lastnoročno pometal iz zadrugne pisarne. Okidovani zadrugarji pravijo, da se niso upali reči in aličnih slučajev prijaviti oblastem, ker so se bali zaradi Rožetove grožnje in ker so vendarle upali, da bodo prišli do svojih posmrtnin. Dosedanja preiskava je dognala, da dolguje Rožetova »Privredna zadruga« svojim članom okoli 150.000 dinarjev za posmrtnine. Nadaljnjo preiskavo pa vodi sedaj državno tožilstvo, ki bo skušalo tudi ugotoviti, kam so šli zneski, ki so jih zadrugini člani plačevali za posmrtnine. Neštete afele od »Kmetijske ekspozitne zadruge«, »Naprednostne in »Sloga« pa do »Privredne zadruge« so ljudje močno izmordali.

Iz življenja na deželi Iz Zagorja

— Pogreb upokojenega uradnika TPD Hauptmanna. V nedeljo popoldne smo sprejeli k zadnjemu počitku upokojenega uradnika TPD in posestnika Ivana Hauptmanna, Pokojnik, sin rudarja, je bil skoro pol stoletja zaposlen pri zagorskem rudniku in je bil leta 1928 upokojen. Kot mladenič je do bil mesto laboranta pri črpanju na Lokah, nato pa v topilnici evinčnega rude v Toplicah. Ko je družba opustila ti podjetji, je bil dodetjen rudniku, kjer je ostal do upokojitve. V svojem službovanju je imel osem ravnate-

RADIO

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega branja dobit v tedniku za radio, gledališče in film »NAŠ VAL«, Ljubljana, Knaflijeva ul. 5.

Torek 3. maja

Ljubljana 11: Šolska ura: Kako tudi učenec in učenka lahko pomagata, če nastane nenadna nezgoda (dr. Franta Mils). — 12: Instrumentalne solistične točke (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Koncert Radijskega orkestra. — 18:40: Tragična judovstva v srednjem veku (g. Fr. Terzaglav). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nae. ura. — 19:50: Zabavni zvočni tednik. — 20: Pevski koncert društva »Grafika«. — 20:45: Paberki iz humorističnega lista »Skritica«. — 1883 — 1885. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Pester spored Radijskega orkestra.

Beograd 16:45: Narodna glasba. — 17:20: Orkester. — 18:20: Poljske pesmi. — 18:50: Plošče. — 20: Narodne pesmi. — 20:30: Simfonični koncert. — Zagreb 17:15: Koncert orkestra. — 20: Skladbo za celo. — 20:30: Zborovski petje. — 21: Dobrotičev klavirski skladbo. — 21:30: Lohica in pesna muzika. — Praga 19:35: Filmski šlagerji. — 20:25: Zvočna igra. — 21:05: Ura poljske glasbe. — 22:15: Ples. — Varšava 19:30: Operni prenos. — 22:30: Lohica in pesna muzika. — Sofija 17:30: Vojaška godba in salonski orkester. — 20: Pesmi. — 20:45: Ruske romane. — 21:25: Lohica godba in ples. — Dunaj 10:30: Vedra muzika. — 12: Koncert orkestra. — 15:30: Komorne skladbe. — 16: Popoldanski koncert. — 10:10: Delavski kvartet. — 20: Kmetijski koledar za maj. — 21:15: Odločki in novih operet. — 22:30: Nočni koncert. — Berlin 19:10: In Bizetovih oper. — 20: Večer lahke glasbe. — 21: Vsestojna. — 22:30: Lohica in pesna muzika. — iz Hamburga. — München 19:10: Koravnice. — 20: Veseli pogledi v živalski svet. — 20:45: Plošče. — 21:10: Beethovenov koncert. — 22:30: Prenos iz Berlina. — Stuttgart 19:15: Nove plošče. — 20: Urica zabave. — 21: Koncert velikega orkestra. — 22:35: Lohica glasba. — 24: Koncert Hindtovih skladb.

Sreda, 4. maja

Ljubljana 12: Po domače (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Plošče. — 18: Madžarska ura: Glasbeno oblikovanje (dr. Anton Dolinar). — 18:40: Dolenska mesta v dobi merkanizma (prof. Janko Jarc). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nae. ura. — 19:50: Letošnji dečki dnevi (g. Vojko Jagodič). — 20: Prenos koncertnega večera in Maribora.

Po francoskem obisku v angleški prestolnici

Na levi: Min. predsednik Daladier in zunanji minister Bonnet zapuščata Downing Street po sestanku z odgovornimi angleškimi činitelji angleške politike — Na desni: Francoska državna sta se izkrcala na letališču Le Bourget pri Parizu

Pred petdesetimi leti

Spomin na obisk nemškega cesarja v Rimu

Rim si je nadel svečano oblačilo. Stotine delavcev so že pred tedni začele pripravljati in krasiti častne portale, zastavne droge in tribune za občinstvo. Tako je danes, tako je bilo pred petdesetimi leti, ko je 29letni kaiser Viljem II. najavil svoj obisk. Italija je ta obisk sprejela kot nad vse važno politično dejanje in ga je temu primerno tudi pripravila.

Pet let je takrat že obstojala trozveza med Nemčijo, Avstrijo in Italijo, zadnja država je tedaj nadomestila Rusijo, bivšo članico zveze treh cesarstev. Pol leta prej je bil umrl cesar Viljem I. Dva dni pred svojo smrtjo je imel hude sanje. Videl je ruskega carja samega na berlinski postaji, nihče ga ni sprejemal, vsi so ga pustili na cedilu. Ko se je cesar zbudil, je menil, da pomenijo te sanje konec tajne obrambne zveze, ki je obstajala še po koncu zveze treh cesarstev. Ta zaključek pa pomeni lahko tudi neizmerno škodo za Nemčijo, ki se ne sme boriti proti dvema frontama. Ko je umrl kakšnih sto dni pozneje njegov sin in je nastopil vladno njegov vnuk, Viljem II., se je državno krmiš res obrnilo. Nemčija se je oprla na Italijo.

11. oktobra je Viljem prispel v Rim. Na postaji ga je sprejel kralj Humbert ter princ Viktor Emanuel, Amadej in Tomaž. Viljem je imel veliko spremstvo, med drugim sta ga spremljala njegov brat Henrik in zunanji minister grof Herbert Bismarck, sin železnega kancelarja.

Cesar in kralj sta se objela in ostala dolgo objeta, ljudstvo je bilo vse iz sebe od navdušenja. Nato se je začel slavnostni pohod skozi mesto. Že 24 ur prej so se bili ljudje zbrali v špalir. Vse je hotelo videti predstavnika nove prijateljske države, ki jo je Italija nujno potrebovala. Dotedanja stara prijateljica Francije se je začela nagibati namreč na svoja pota — z Rusijo. Že pol leta je bila Italija z njo v carinski vojni, v Vzhodni Afriki in v Tunisu so bile z njo težave. Italija pa je našla nov trg za svoje proizvode v Nemčiji, gospodarskemu prijateljstvu je moralo slediti še politično.

Dne 13. oktobra je bila velika parada. Na Centocelskem polju je defilirala velika italijanska vojska pred Viljemom II. Cesarju sta posebno ugajala hitri koraki bersaljerjev in njihova godba. Prosil je kralja Humberta, naj bi mu poslal note za to koračnice in trobente te čete v Berlin.

Dne 17. oktobra je bila parada vojnega brodoma v Napoliju. Istočasno so splovili novo italijansko oklopno »Umberto«. Kar so mogli, so pač pokazali gostu iz Nemčije in oba vladarja sta v svojih napitnicah drug drugega prekašala v izrazih prijateljstva in trdnega zavezništva. Osem dni je bila Italija kakor iz sebe,

potem so se slavnosti končale in kralj Humbert je gos'a spremljal na postajo. Zadnji objem, Viljem in prestolonaslednik sta si krepko stisnila roke. »Zbogom!« je zaklical kralj Humbert glasno. »Ne zbogom: na svidenje!« je odvrnil Viljem. Vladarja sta se še večkrat videla. Navzlic temu je Italija 23. maja 1915. napovedala Nemčiji vojno.

Nemci razpečavajo v svoji državi te dni reliefni znak z likoma Hitlerja in Mussolinija in z geslom »Roma—Berlino«

Jedilni voz na cestni železnici

Naprava, ki je pri nas ne bomo kmalu dobili

Budimpeštanski maloželezniški družbi, ki je pod mestno upravo, so predlagali zanimiv načrt. Na glavnih progah, kjer je največ prometa, naj bi se uvedli jedilni vozovi. Po tem načrtu bi se ne spremenili morda običajni priklonni vozovi v jedilne, temveč bi šlo za posebne vozove, ki bi jih zgradili nalašč za ta namen, ki bi bili zelo prostorni in ki bi jih v nasprotju z rušninami običajnimi vozovi prepletkali z rdečo barvo.

V teh jedilnih vozovih bi bile mize in stoli, vsak bi imel hladilno napravo za vroče poletne dni in seveda kurilno napravo za zimsko meseco. Tu bi ne servirali obsežnih menijev, vendar pa tople jedi, predvsem jajčne jedi, mizne narezke

in najrazličnejše pijače od kave do piva in vina. V vsakem jedilnem vozu bi bila dva natakarja. Odločujoči činitelji ta načrt še proučujejo.

Pariška zaščita proti plinom

V Parizu se je te dni sestel odbor za pasivno zaščito proti plinskim napadom. Odboren je bil splošni tip protiplinskih mask za seinsko okrožje ter je bilo določeno, da se bo razdelil prvi obrok plinskih mask pred pariško prebivalstvo (pol milijona kosov) letos v avgustu. Protiplinska maska bo veljala v Parizu 55 frankov.

Deset knjig o solzah

Zgodovina ženskega joka od Eve do današnjih dni

L. 1802. je naznamil neki Anglež, da bo objavil delo, ki razpravlja o solzah in ki bo obravnavalo zgodovino jokanja od ustvaritve Eve do tedanjih dni Poudarjal je, da je to delo sestavil po najzanesljivejših virih in pod nadzorstvom nekaterih dam iz visoke družbe, ki proučuje jokanje.

Delo je obsegalo deset knjig in s kakšno temeljitostjo se je mož spravil nanj, kažejo že njegove navedbe o vsebini. Prva knjiga je obravnavala »Izvor in starost solz ter njih sestavo pred vesoljnim potopom«. V drugi in tretji knjigi so sledile raziskave o »Napredku jokanja med najstarejšimi ljudstvi«, o »Izvoru stokaanja«, »Presaditvi solz na evropska tla, poleg biografskih podatkov o odličnih jokavcih«. Četrta knjiga je imela za vsebino

»Aritmetično raziskavo o objokanih vesteh«. Peti zvezek se je bavil z zgodovino ekipaž in njihovim porastu zavoljo solz. In tako se je ta nora stvar nadaljevala. Avtor je bil prevzel vse mogoče stvari v krog svojega razpravljanja. Izračunal je bil globino solzne poplave pri neki žalostni poročki, poročal je o uporabi čebule pri pogrebih in o »učinku solz na izdelke narave«. V deseti knjigi je razdelil solze v slane, grenke, sladke, grenko-sladke, čustvene solze, v katarakte čustvenosti in v »slapove lepih občutkov«. Prospekt je nadalje pripovedoval kupcem, da bo vse delo okrašeno z bakrorezi črnih, plavih in rjavih oči »v vseh postajah jokanja«, »blestečimi se in jokajočimi portreti slovitih žensk«. Dodane so tudi podobe »izrednih jokavcev v boleznih«. Delo bo najslabše, kar so jih kdaj videli človeške oči.

Na žalost ni znano, kakšna usoda je doletela ta originalni grafomanski izdelek.

Današnji Kremelj

Kako prihaja ruski diktator v svojo trdnjavo

Glavni vhod v Kremelj je danes na velikem Rdečem trgu, kjer so bila prej Odršenikova vrata. Nekoč ni smel nihče skozi ta vrata, ne da bi se odkril, kajti nad vhodom je bila za večno lučjo Kristusova podoba, ki so ji pripisovali čudežne lastnosti. Tudi tujci so opozarjali na to, da se morajo odkriti. Kristusova podoba je seveda že davno izginila, toda nadzirajo ljudje, ki prihajajo v Kremelj in odhajajo iz njega, je še neprimerno strožje nego nekoč. Celo če hoče kakšen avto sovjetske vlade skozi glavna vrata, se mora ustaviti, dokler mu straža ne da znamenja. Poveljnik Kremelja nadzoruje po telefonu številko avtomobila. Rdeča luč zagori, zvonček zabrni, voz sme ven ali noter.

Stalinove zastrite limuzine ob tem prometnem mestu nikoli ne opaziš. Ruski diktator uporablja drugi, zapadni vhod, Borovicka vrata. Od tam drži posebna cesta do letovišča Krilatskega, kjer ima rdeči mogočnik svoje podeželsko bivališče. Cesta je za ruske pojme izvrstno zgrajena. Na vsakih pet sto metrov stoji do zob oborožena straža. Čim bolj se cesta bliža Stalinovemu posestvu, tem strožje pazi na to, da se na cesti noben avtomobil ne ustavi. Če se zgodi kakšna nezgoda, da avto ne more naprej, priteče takoj oddelek čekistov. Stalinov voz se ne pripelje nikoli sam, temveč vedno v spremljevalni štirihi popolnoma enakih limuzin z zelnimi šipami. Ti vozovi so običajno zastri-

Kaj je krt?

Še danes si nismo popolnoma jasni, kaj je krtu glavna hrana in pred vsem, da-li pospravlja v prvi vrsti škodljivce ali ne. Neki gozdar iz Monakova poroča sedaj, da je imel v svojem terariju mnogo krtov iz vseh mogočih delov Nemčije in da jim je dajal najrazličnejšo hrano. Izkazalo se je, da imajo krti posebno radi deževnike, a tudi škodljive ličinke žuželk. Samih ogrcev pa krti ne prenesejo požirajo jih le v njihovem prvem razvojnem stadiju.

Te navedbe niso bog ve kako razveseljive, kajti deževniki so poljedelci prijatelji in zdi se, da škoda, ki jo napravi krt s svojim grebalnim delom in z uničevanjem teh koristnih črvov, ne more popraviti s tem, da uničuje tudi škodljivce.

Steklena hiša

»Kdor sedi v stekleni hiši, naj ne meče kamnov«, pravi neki pregovor, toda naš čas se nanj mnogo ne ozira. Na neki etanovski razstavi v londonski Olimpiji je zbrala največjo pozornost baš hiša, ki je bila izdelana iz stekla. Stene, streha, tla so bila iz tega gradiva. A čeprav dajejo steklene stene sončnim žarkom od jutra do zotona prosto pot v hišo, od zunaj ne vidiš notranjosti. Prednost steklenih zgradb je ta, da so vedno svetle in da jih je lahko smatirati. Pravi, da bodo hiše bodočnosti steklene hiše.

Tlačne komore v železniških vozovih

Najvišja železnica na svetu, tista ki vozi preko And v višini Mont Blanca, dobi v kratkem kupeje prvega razreda, ki so jih spremenili v tlačne komore. Ker spremembo zračnega tlaka v teh višinah mnogi potniki težko prenašajo, se je uprava te železnice odločila, da bo nekatere oddelke hermetično zaprla in posebne priprave bodo v njih vzdrževale normalni zračni tlak. Potniki, ki bodo potovali v teh kabinah, bodo doplačali k vznožni nekoli določen.

Vročinski val v Ameriki

Po muhasti zimi se je začela v Ameriki tudi muhasta pomlad. V državah ob Atlantiku so se dni zabeležili vročino 30 stopinj na soncu. Takšne temperature ni bilo v Ameriki ob tem času celih petdeset let.

Bodeča žica med Sirijo in Palestino

»Daily Telegraph« poroča iz Jeruzalema, da je podpisana pogodba za postavitve ograje iz bodeče žice med Sirijo in Palestino. Naprava bo merila v dolžino 80 km. Oblastva upajo, da bo na ta način onemogočeno vpadanje oboroženih Arabcev na palestinsko ozemlje.

Rusko-nemški zakon

Ruska princesa Kira se omoži v najkrajšem času z Louisom Ferdinandom Pruskim, drugorojenim sinom bivšega nemškega prestolonaslednika

A NEKDOTE

Zdravstveni svetnik Thiersch je ljubil v svojih izjavah veliko jasnost. Na nekem kongresu kirurgov je sklenil dolgotrajno debato o zdravljenju ran takole: »Gospodje, pustimo torej rane odprte in zaključimo diskusijo...«

VSAK DAN ENA

Dirigent orkestra ščeka svojega neposrednega slika... (Journal)

Poroka albanskega kralja z madžarsko grofico

Levo: Italijanski zunanji minister grof Ciano, kralj Zogu in nevesta grofica Geraldina Appony — Desno: Skupina odličnih Albanc v svatbenih oblekah

Kulturni pregled

Celjska kulturna tradicija

Po otvoritvi Celjskega kulturnega tedna

Slehera resnična kultura poganja iz tal, ki so jih duhovno obdelali prejšnji rodovi. Prav zato je tradicija, najsi jo sicer odklanjajo mnogi samozvestni umetniki, za širše kulturno življenje, merilo njegove globokosti in trdnosti. Moč kulturne tradicije izraža, koliko je narodova kultura zakoreninjena v ljudstvu; to resnico je treba ponavljati vedno znova. Tradicija pa moramo smotno gojiti in jo povezovati na krajevna izročila in krajevne interese. V vseh doželah, kjer je kultura čvrsto zakoreninjena v narodu, vidimo, da se vedno uveljavljajo tudi lokalna središča tako na pr. v Franciji in na Češkoslovaškem. Tam najdemo v mejnih mestih živahne in delavne krožke kulturnih delavcev, ki uspešno združujejo obče narodno-kulturne vzore s krajevnimi tradicijami.

Slovenska mesta, izvenšči Ljubljani, so dokaj zanemarljivo delo za uveljavitev lokalne kulturne tradicije. Je to v nemali meri posledica dejstva, da so naša mesta bila dolgo v službi tuje kulturne in politične ekspanzije, katere posledice nismo preboleli in zabrisali niti v dvajsetih svobodnih letih. Res je, da imamo v vseh naših mestih prizadevanje kulturne delavce, ki se udeležujejo v raznih društvi, raziskujejo krajevo zgodovino, sodelujejo pri ureditvi muzejev ali kako drugače obdelujejo krajevna tla domače kulture. Tem posameznim prizadevanjem pa doskraj nedostaja skupnih vezi in prilike za javno manifestacijo. Samo kdor pozna razmere pri drugih, zrelih narodih, lahko presodi, kako malo smo doslej storili pri nas za utrditev lokalne narodno-kulturne tradicije.

Zaradi tega je zamisel Celjskega kulturnega tedna hvalevreden poskus, da se z vrsto prireditvev pokaže delež Celja v slovenski kulturni tradiciji in v našem današnjem kulturnem življenju. Ta poskus je posledica velikega duševnega pritiska, ki je po znani zgodovinski spremembi v naši bližini obrnil pozornost čuječih in odgovornih kulturnih delavcev na žgoče probleme našega nacionalnega življenja. Ti problemi zahtevajo, da razširimo in ojačimo kulturno delo in da združimo na stičnih točkah skupnih narodno-kulturnih interesov in na krajevni prosvetni tradiciji vse, ki se zavajajo odgovornosti sedanjega rodu za naš zgodovinski razvoj.

Zamisel prof. dr. Strmška, B. Gerlanca in drugih celjskih kulturnih delavcev je ob smotnem organizacijskem prizadevanju obrnila lep sad. Celje je v nedeljo, ko je bil slovesno odprt Celjski kulturni teden, pokazalo svoje kulturno stremelje in jasno izpričalo, da se zaveda svojega deleža v slovenskem prosvetnem prizadevanju. Posebej očitno dokaz te zavesti so nudila izložbena okna knjižarn in mnogih drugih trgovskih lokalov, ki so bila posebej aranžirana v ta manifestantni namen. Tako si videl v nekaterih oknih lepe vezane izdaje domačih pisateljev, v drugih pa zgodovinski in umetnostne predmete iz zasebnih zbirk, ki se našle na celjsko preteklost. V Gubčevi ulici, so me prijetno presenetili portret Veronike Deseniške s sinom, francoski zemljevid slovenskega ozemlja, ki je izšel v Parizu l. 1692 in slovenski oklic generala Bernardot. Takih zanimivosti je bilo v Celju precej in za vsaki izložbeni okni, za cvetjem in travki si čutil tuden narodno-kulturno zavest, naslonjeno na domačo izročila, kar je najbolj organična pot za uveljavitev narodne zavesti.

V nedeljo sta bili odprti dve razstavi:

Iz hrvatskega glasbenega življenja

Zagreb, aprila

Tendence sodobne hrvatske glasbe so čisto nacionalno-hrvatske in nadaljujejo pri Lisinskemu, odklanjajoč odločno ves tuji epigonizem in zlasti diletantizem, ki se je od tedaj skušal uveljaviti v hrvatski glasbi. Sodobni hrvatski skladatelji skušajo torej predvsem na podlagi narodnih elementov ustvariti specifično hrvatsko, avtohtono nacionalno glasbo. Zato odklanjajo vsak kozmopolitizem. Prepričani so, da se lahko samo tista glasba, ki ima svojo nacionalno vrednost, uspešno uveljavlja v svetu in predstavlja mednarodno vrednoto. Prav s tega vidika trdijo hrvatski skladatelji, da so slovenski komunisti preveč kozmopolitski, zlasti pod vplivom praškega modernizma.

Sodobna hrvatska vokalna produkcija je sedaj že dobila svojo dokončno obliko, medtem ko instrumentalna produkcija, posebno simfonična, skuša šele najti oblike, v katerih bi se najbolje izrazil njen glasbeni značaj. Zato se tudi opazuje aktivnost hrv. skladateljev prav na tem področju. Komorna glasba še ni našla svojega pravega izraza in sicer zato, ker se doslej ni sistematično gojila. Društvo hrv. reproduktivnih umetnikov si je postavilo za nalogo, da tudi to vrsto glasbe kultivira. V operni literaturi se je veliko poskušalo, doseženi so neki rezultati, in tudi sedaj stremijo nekateri skladatelji, da bi na tem področju ustvarili trajnejše vrednote. Za razvoj domače opere je važno tudi vprašanje dobrih libretistov, ki jih skorajda ni. Menda so vsi libreti v zadnjem času bolj ali manj neuspešni. Redka izjema je sijajni libreto Milana Begovića za Gotovčeva »Era z onega sveta«.

Koncertna dvorana

V sedanjih koncertnih sezonah se je opazila večja aktivnost komunistov simfonične tvorbe, posebno po akciji Kluba hrv. komunistov. Tako so izvedena dela, ki sicer ne bi bila prišla do izraza, na pr. Lucieva Elegija in Dobronićev »Simfonio vigoroso« obe deli problematične umetniške in tehnične vrednosti. — Aktivno Zdrženje zagrebških madrigalistov je izvajalo na koncertu slovenske glasbe več zanimivih komorno glasbenih del hrvatskih komunistov. Skupno so madrigalisti priredili sedem večerov komorne glasbe. Na teh večerih so nastopili izključno hrvatski reproduktivni umetniki. V tej koncertni sezoni ni bilo nikakih posebnih novitet. Številni so bili tudi koncerti zagrebških filharmonij, ki je sodelovala na prireditvi Kluba hrv. komunistov, pri proslavi Zlatka Balokovića in na dveh koncertih, na katerih sta bili poleg drugega izvajali prej omenjeni domači simfoniji. Hrvatski glasbeni zavod je v svojem rednem koncertnem ciklusu upošteval seveda tudi domačo glasbo, na

v Celjskem domu so se predstavili domači likovni umetniki, v dvorani Mestne hranilnice pa so Celjani pokazali, kakšen je njihov delež v slovenskem tisku. Medtem ko so se likovniki omejili na najnovejšo produkcijo, nudi razstava slovenskega tiska več ko stoletno zgodovinsko retrospektivo. Ta razstava je delo gđ. Levstikove in g. B. Gerlanca, ki jo je v priložnosti publikacije »Celjski kulturni teden« prikazal v posebnem članku. Priznati je treba, da je razstava skrbno urejena in da ga prav dostojno predstavlja slovensko kulturno tradicijo pod celjskimi tremi zvezdami. Prvi slovenski tisk v Celju — vsaj kolikor je dandanes znano — datira iz l. 1787 in se imenuje »Dobro opominšne na bouniket. Iz 18. stoletja so razstavljeni še nekateri tiski iz tiskarne Jožeta Franca Jenka, prva polovica 19. stoletja je zastopana s tiskom tiskarn Jožeta Bachó in Janeza Krstnika Jeretina. V Jeretinovi tiskarni je izšla med drugimi slovenskimi tisk »Celjska kronika« Ignaca Orožna tu so ugledali svet nekateri Slovkovi spisi, med njimi »Drobnicec«, tu so izšle l. 1848 »Celjske Slovenske Novice«, dve leti pozneje pa poskus kulturne revije z naslovom »Slovenska Čbelac«. V zadnjem desetletju 19. stoletja se je začel v Celju živahno udeleževati tiskarnar in založnik Dragotin Hribar, ki je od leta 1891 do 1908 izdal »Domovino«. Njegov »Ilustrovani narodni koledar« je imel značaj in višino literarnega salmana. Od l. 1904 se je izdajateljstva delavnost osredotočila okrog Zvezne tiskarne. Razstavljeni letniki »Narodnega lista«, »Narodnega dnevnika« in množice publikacij, ki so izšle v tej celjski tiskarni, zgornjo dokazujejo, v koliki meri je bil prav napreden element udeležen pri izgradnji in organizaciji slovenskega kulturnega življenja na štajerskem, zlasti še v Celju in okolici. Lepo je prikazano tudi sedanje založniško Mohorjeva družba) in literarno delo Celjanov, med katerimi so po številu knjig najaktivnejši Vlad. Levstik, Anton Novčan, Janko Orožen (kot zgodovinar in prevajalec vl. svetnik E. Lilek in drugi. Spisi prof. S. Brodjarja kažejo, kakšen odmev je imelo odkritje paleolitike postaje na Olševi in koliko novega gradiva so izkopavanja dala celjskemu znanstveniku. Večak nas ta razstava seznanja z marsikakšno lokalno, pa tudi občnarodno zanimivostjo in značilnostjo; ker je opremljena tudi z ilustracijami in rokopi, je njen pomen tem večji.

O umetnosti razstavi, čije dela je izbral žiri iz Ljubljane, bo v tej rubriki še posebej beseda. Razstava napravi prav dober vtisk tudi z zrelišča, ki presega lokalna merila in interese. Spoštovanje kvalitete in pravega umetnostnega duha pridružuje celjske umetnike, med katerimi je obilno zastopan tudi Fran Trtnik, celotnemu vzgonu današnje slovenske umetnosti. Posebno pozornost vzbuja plastika Ivana Napotnika, ki ga sicer tako poredkoma srečujemo na umetnostnih razstavah.

V okviru Celjskega kulturnega tedna bodo izmerili svoje sile in pokazali svoja stremeljenja tudi glasbeniki in literarni umetniki. Tako je bila dana — kakor upamo — rodovitna vzbudila k delu, ki naj ne ostane omejeno na prvi poskus, marveč naj vodi k smotnemu utrjevanju domače kulturne tradicije v starodavni Celje, v nekdanjem gnezdiču mnogih celjskih grofov in v trajnem sijaju njihovih treh zvezd. — O.

Zapiski

Gostovanje J. Rijaveca v ljubljanski operi. V soboto zvečer je pel Cavaradossja v Puccinijevi operi »Tosca« g. Rijaveca. Milemu gostu se pozna, da ga je kariera vodila preko svetovnih odrov. Njegovo vsakoletno gostovanje vedno privabi v gledališče vse polno njegovih častilcev in tudi to pot je bil sprejel s toplim odobravanjem. Svedli in prodni tenor g. Rijaveca more slej ko prej ogreti celo razvzrušeno poslušalstvo. Njegov muzikalni čut, dovršeno obvladanje vloge in ritmična odtehtanost v podajanju pevkega parta so odlike, ki mu poleg glasovnih kvalitiet povsod pridobivajo simpatije. Z doletno rutino ume ne toliko v igralskem ko v pevskem oziru učinkovito predavati ariozna mesta in je že za nastopno arijo žel močan aplavz, znano h-molovo v poslednjem dejanju pa je moral na zahtevo navdušenega občinstva ponoviti. G. Rijaveca, ki letos poveča svoje znanje beogradskega gledališča, bi kazalo večkrat povabiti v Ljubljano. Ot. gostu so pripomogli predstavi k uspehu ga. Oljdepkopa, ki se je pevsko in igralsko od premiere sem močnejše živela v vlogi Tosce in vedno silni in obenem gnusni Scarpia g. Primožiča. P. S.

Iz Tržiča

8. Kino predvaja drveni ob 20. in v sredo 4. t. m. ob 16. 18.30 in 20.30 sijajni veseli film »Lumpaci Vagabunde«.

Lep dar: Zgodbe brez groze

VESTNIK ZKD

Priprave za proslavo 20-letnice našega osvobođenja

Osnredni odbor ZKD v Ljubljani je na prvi seji po obnem zboru razpravljaj o načrtih delu po naših edinicah. Poleg drugega rednega in izrednega dela, ki ga nalagajo našim edinicom društveni posli, smo si postavili v letošnji delovni načrt dvojne prireditve večje in pomembnejše vsebine. Prvi del našega skupnega programa t. j. proslava 60letnice našega vodilnega pesnika O. Zupančiča so naša društva — jubilarntu pa se je poklonila tudi ljubljanska ZKD v imenu svojem in vseh včlanjenih edinic — že izpolnila, kakor nam pričajo došla poročila.

Druga točka delovnega programa pa je posvečena svečanim proslavam 20letnice obstoja naše Jugoslavije. S posebno okrožnico smo se obrnili na vse okrožne odbore ZKD, pa tudi na naše edince, naj takoj začno s pripravami za dostojno proslavo velikega zgodovinskega dogodka. Proslave v širšem obsegu naj bodo mogoče dokaz naše nacionalne misli in vere v narodno državo.

Za skupne proslave!

Za priporočljivo smatramo, da se združijo k proslavi vse naše edince v posameznih krajih, odnosno v okoliših. Kjer še niso izvedeni okrožni odbori ZKD, si ustanovite brž meddruštveni odbor ZKD, ki naj vodi priprave v soglasju s vsemi edinicami, da bodo manifestacije čim globlje zajele najširše ljudske plasti.

Okrožni odbori, odnosno meddruštveni odbori naj se obračajo za vse potrebne informacije na našo prosvetno centralo ZKD. Po potrebi bo dostavila ZKD vsem potreben material. Opozorjamo predvsem na potrebo, da se posveti nekaj večerov do jubilejnega datuma našim idejnim in nacionalnim vprašanjem. Tu bodo imeli prosvetarji naših edinic dovolj hvaležnega dela.

»Misli in delo«

Mnogo primerne gradiva bodo našli v najnovejši t. j. skupni februarso-marčevski številki »Misli in dela«, naše ugledne kulturne in socialne revije. Mnogo naših edinic je navedeno revijo že prejelo; vsi, ki jo žele kot društveni priročnik, se naj obrnejo na ZKD. Naša prosvetna centrala si je zagotovila večje število rezervnih izvodov in lahko ustreže interesom.

Navedena številka »Misli in dela« bo dala obilo snovi za razprave, in referenti bodo našli v njej obilo gradiva za sestavo predavanj. Priporočljivo pa so tudi debatni večeri. Eden izmed članov prosvetnega odbora naj prečita ustrezajoči članek, navzoči pa naj potem v debati osvetle posamezne momente in se poglablje v podano snov.

Proslave v sokolskih društvih

V širokem krogu raznih edinic: pevskih, čitalniških, strokovnih in drugih društev so v ZKD med najbolj marljivimi Sokol-

ELIZABETH ARDEN

POŠILJA SVOJO ASISTENTKO
IN SVETOVALKO

Naravnost iz Londona pride strokovno izučena specialistka, da Vas pouči o najnovejših odkritjih salona Elizabeth Arden. O vseh vprašanjih nego lica in kože Vam bo dala zastoj nasvete in navodila na podlagi najnovejših metod. Ne zamudite prilike, ki se Vam nudi. Glede na kratko odmerjen čas bivanja v Ljubljani Vas prosimo, da se javite pravočasno.

Cenjenim damam bo asistentka na razpolago od 3. do 7. maja v
DROGERIJI »ADRIJA«
Mr. ph. S. Boršič
Ljubljana — Selenburgova 1.

ska društva. Ta so prejela že pred občinimi zbori potrebna navodila tudi od svojih žup. Na sokolskih občinah zbora so bile prečitane poslanice Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, ki je v istem smislu, kakor naša ZKD naroči vsem društvom, kako naj pristopajo k pripravam za 20letnico obstoja Jugoslavije. V tem pogledu se navodila SKJ in ZKD spopolnjujejo. Zlasti Sokolska društva so dolžna, da prevzamejo pobudo za proslave, saj so vprav Sokoli bili med prvimi graditelji naše svobode in naše države.

Ideje vodijo — od dela živimo!

Tudi naši severni bratje, ki so si istosčasno kakor mi ustanovili svobodno državo, se vneto pripravljajo za 20letnico obstoja Češkoslovaške. Višek proslav bo X. jubilejni vesokolski zlet v Pragi, zanj so tudi med našim članstvom številne prijave. Praški vesokolski zlet stoji v znamenju preizkušnega Tyrševega rekla: »Ideje nas vodijo — od dela živimo!«

Obisk Prage v julijskih dneh, ki bodo zbrali rdeče srce iz vseh delov slovenskih zemlja, bo visoka šola ljubezni do rodne grude za vse naše udeležence. J. G.

S P O R T

Ali bo olimpiada na Japonskem?

Dozdaj še ni gotovo, ali morda ne bo poverjena Finski

Prihodnje olimpijske igre na Japonskem so prve, glede katerih še danes, dve leti pred njihovim pričetkom, ni gotovo ali se bodo tam vršile ali ne. Nordijske države so od vsega početka jasno izjavile, da vojno stanje prireditelja olimpijskih iger z idejo olimpijada ne združljivo, pa tudi v ostalih državah je bil ta klic več ali manj glasen. Japonci so očitno računali s krajšo vojno dobo in na zadnji seji mednarodnega olimpijskega odbora (CIO) še zmerom niso mogli dati nedvoumnega odgovora, razen poudarka želje in sposobnosti za izvedbo teh iger ne glede na vojno stanje. Olimpijska diplomacija pa zahteva jasen odgovor in tako je bil Japonski določen nov rok do prihodnje seje CIO v maju, ki bo v Bruslju, do katerega mora Japonska predložiti CIO nekatero jamstvo, ki so v zvezi s prireditvijo olimpijskih iger. Eno teh jamstev, da bo nameravana svetovna razstava na Japonskem zaključena najmanj mesec dni pred pričetkom olimpijskih iger, ker po pravilniku CIO ne sme biti v državi, ki prireja olimpijske igre, nobene druge večje manifestacije svetovnega značaja. Dalje zahteva CIO garancijo, da bodo olimpijske igre tudi v resnici izvedene, kajti, če bi bile zaradi morebitnega vojnega stanja v zadnjem hipu odpovedane ali pa bi se zaradi višje sile sploh ne

dale izvesti, bi to pomenjalo za Japonsko ogromno izgubo ugleda.

Način, kako so bile Japonski te zahteve sporočene in pa dejstvo, da se je obenem proučevala možnost drugega kraja za izvedbo olimpijskih iger, daje sklepati, da se z vso gotovostjo ne računa na Japonsko. Tako se je n. pr. Anglija takoj odrekla prireditvi l. 1940. v korist Finske, slednja pa je spet izjavila, da bi bila pripravljena prevzeti prireditve, če bi prešla nalog za njeno izvedbo najkasneje 6 mesecev po seji v Kairu, torej do junija t. l. Maj bo tedaj vsakakor odločil in prav nič ni izključeno, da bodo prihodnje olimpijske igre ne v oddaljeni Japonski, temveč v mnogo bližji Finski, deželi najčistejšega sporta in visokega sportnega pojmovanja. Finska ima stadion do dveh tretjin dovršen, množico sposobnih delavcev in sto odstotkov prebivalcev, ki bi bili pripravljeni mnogo žrtvovati za olimpijske igre: ne za igre velikega vnanjega bleśka, temveč za igre močne notranje vrednosti! Zato je treba, da naši sportniki ne računajo z nedosegljivimi olimpijskimi igrami na Japonskem, temveč z veliko verjetnostjo, da bo morda XII. olimpijada mnogo bližje, pa tudi mnogo — težja in lahko dosegljivi Finski! Jose Goree.

V nekaj vrstah

Pretekli teden je bil v Ljubljani pod predsedstvom g. dr. Iva Pirca ustanovljen Krajevni olimpijski odbor,

ki ima nalogo pripraviti propagando in sredstva za udeležbo naših tekmovalcev na prihodnjih olimpijskih igrah in pa sredstva za financiranje treninga. Krajevni odbor je obenem odsek jugoslov. olimpijskega odbora, ki je po dolgotrajnih nesporazumih in sebičnih akcijah raznih interesov prejel po ministrstvu odobrena pravila. JOO sestavljajo zastopniki vseh sportnih savezov v državi razen nogometnega ter zastopniki saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Ta odbor ima v letošnjem državnem proračunu tudi že zagotovljene podpore in je prav te dni od svojih dosedanjih sredstev razdelil savezom prvi obrok za trening. Krajevni odbor bo takoj pričel z delom. Ker se pa nekatera društva niso še prijavila, da bi poslala svoje zastopnike na sestanek, je določen ponovni sestanek delegatov ljubljanskih društev za ponedeljek 9. maja ob 18. v klubski sobi kavarne Union. Krajevni odbor JOO pripravlja tudi širo akcijo v svrhu podpore klubov na teritoriju krajevnega odbora in pa razširjenje delovanja na južni del dravske banovine vse do Celja.

Ladvič Starič,

»leteči Kranjec« in znani mednarodni motoklitski dirkač ZSK Hermesa, je preteko nedeljo startal na velikih mednarodnih dirkah v Piznu. Kakor javlja kratka brzjavka, ki jo je prejel njegov klub, je Starič v močni konkurenci v svojem razredu zasedel prvo mesto in si priboril dragoceno nagrado. Po tem lepem uspehu našega »letečega Kranjca« moramo sklepati, da se spet vrača v nekdanjo formo. Starič je bil že nedeljo prej na velikih dirkah na Dunaju, pa je po neareti in krivdi motorja prišel ob zasluženo prvo mesto. Kakor sliči-

Naše gledališče

DRAMA

Torek, 3.: Izpit za življenje. Red. A. Sreda, 4.: Pokojnik. Izven, mlžane cene. Četrtek, 5.: Nočna služba. Red. Četrtek.

Škvrkineva komedija »Izpit za življenje«. Na resen, prirčen, čisto šaljiv način delajo različni stari in mladi ljudje izpit na življenje, to je, doživljajo usodne trenutke, v katerih pokažejo na podlagi svojega značaja, mišljenja in čustvovanja svojo slovesno vrednost. Odgovito prikupna, z resnično umetnostjo prežeta igra.

Vele Bratina, član naše drame, bo proslavil 13. maja 25 letnico gledališkega dela v Šunderlovih enodejanskih »Lopovščinah«. Njegova soigralca bosta ga. Mira Danilova in g. Jan. Delo režira Bratko Kreft.

OPERA

Torek, 3.: Zaprti. Sreda, 4.: Madame Sans Gene. Red. Sreda. Četrtek, 5.: Don Juan. Red. B.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 3.: ob 20. 360 žena. Premiera. V ko-risť Zdrženja gledaliških igralcev.

MAGNEZIJA SAN PELEGRINO

Kdor trpi zaradi želodčne kisline, pozna najbolje težave in splošno nerazpoloženje. Peneča se MAGNEZIJA S. PELEGRINO (znane Prodel) je prikladen preparat zoper takšno stanje, ker s svojim blagim učinkom nevtralizira želodčno kislino in omogoča dobro prebavo.

Vzemite vsako jutro žličko peneče se MAGNEZIJE SAN PELEGRINO. Prodaja se v lekarnah in škatlicah, ki vsebujejo eno dozo s ali brez vonja.

Prodajna cena din 6.—
R. & M. 37283-39/X 1938/4

NAPOLEONOVA TAJNA LJUBEZEN

Zgodovinski roman

Jožefina ne zbuja toliko dojma vladarice kakor polne svetke dame. V njenih besedah je več izbransti kakor dostojanstva. Mnogokrat se pregluboko sklone k tistemu, ki z njim govori, in prečito pokaže željo, da bi ugajala. A saj tudi ni majhna reč, izglajati toliko protislovij, blažiti kričeca nasprotstva in spajati to nakopljene različnih ljudi v celoto dvora. Tu živi pač druga ob drugi dvojne neenakih plasti: staro plemstvo, ki se je, nekaj zaradi koristi, nekaj prisiljeno, zvezalo z novo oblastjo, in plemstvo tistih, ki jih je revolucija dvignila na površje...

Komornikov močni glas za trenutek prekine cesaričin obhod. Vstop osebe naznanja, ki so jo morebiti enako nestrno pričakovali kakor Napoleona.

»Njena cesarska visokost kneginja Pavlina Borghese.«
Nato dodá s skromnejšim glasom — etiketa skrbi za vse te drobne razlike:

»Grocica Colonna Walewska.«
Razburjeno zagovori vse vprek; dve sto dvojice oči se upre v pozlačena, na pol odprta vrata...

S svojimi boginjimi koraki se počasi, prožno in malce medleče prikaže najlahkomiselnejša izmed Napoleonidov. Oblike njenega slavnega telesa — kiparja Canova je doletela čast, da ga je

smel modelirati nagega — se le komaj skrivajo pod gubami tenčične obleke. Na glavi, na vratu, na prstih in na gležnjih se ji leskečejo dragi kamni rodbine Borghese, poleg katerih celó Jožefinini lišpi.

Kakor da bi jo hotela varovati, drži za roko zelo mlado, majhno, plavalasno ženo krasne polti, ki ji sijejo iz obraza velike, temnosinje oči, poudarjene s črnimi obrvmi. Raven nos ima, zala, rožnata, za spoznanje našobljena usta, nežni, dolgi vrat in brezmadežna, še vitka ramena.

Za ta čas, ki ljubi velikolepje, je kaj preprosto oblečena. Prišla je v odprtem ogrinjalcu iz belega žameta preko halje iz sirskega mušljina. Videti je, da ne rabi ne pudra ne ličila; tudi draguljev ne nosi, samo snežne rože ima za pasom in v zlatih laseh.

To je Poljakinja, ki že nekaj mesecev toliko govore o nji in ki ji prisojajo tolikšno moč do Napoleonovega srca. Vsi vedo, da je na cesarjevo prošnjo zapustila Varšavo in se preselila v Pariz. Snoči je terjal od nje, naj pride v Tuileries. Hotel je, da jo predstavi dvoru. Pavlina, pri kateri se je ustavila po prihodu s Poljskega, je takoj ponudila, da jo uvede.

Cesarica obstane. Kakor vsi, je s svojim ženskim njuhom tudi ona, že dognala zgodbo grofice Walewske. In le zato, ker je tako močno našminkana, ni videti, kako prebledi. Toda roke ji mečkajo čipkasto rutico. Da bi prikrla svojo živčno razburjenost, se dela, kakor da bi živahno kramljala z vikomteso La Rochefoucauld in Klaro de Rémuksa, ki stojita ta mah najbližje pri nji.

»Pojdiva, Marie,« dé Pavlina, »nekoliko pozni sva. Cesarica že vemo ne igra. Predstavim vas, ko pride cesarica mimo.«

Ne meneč se za dvorske obrede, položi Mariji Walewskij roko okoli pasu in jo potegne s seboj. Vso pot gre za mlado ženo laskav šepet Karolina, ki je drugače tolikanj ošabna, jo sprejme na vso moč ljubeznivo. Fouché, Talleyrand, veliki obredar Ségur, avstrijski poslanik grof Metternich, Fontanes in Bernadotte se smukajo okrog novodošlice. Ta sprejema vse poklonitve sicer nekam boječe, vendar pa z dostojanstvom žene plemenitega rodu. A šele ko se ji približa višji dvornik Duroc, ji zaigra na ustnicah nepriljen nasme. Pozna ga od dne, ko se je seznanila z Napoleonom.

Ta čas se je cesarica zbrala. Na obrazu se ji spet zrcali običajna dvorska mirnost. Tako nadaljuje obhod.

Jožefina z nekaj brezpomembnimi besedami odgovori Napoleonovo mater, ki na cesaričin poziv odana spet sede. Zelo pokonci se drži v svojem velikem, pozlačenem naslanjaču, čigar področnika slonita na sfingah, in s trdimi, pravilnimi črtami svojega obličja, svojim krepkim pogledom, počasnimi gibi in silnim, nemim ponosom, ki diha iz

Karel Bernadotte (1764—1844) maršal od 1. 1810. posnovljenec Karla XIII. Švedskega od 1. 1818. kot Karel XIV. švedski kralj; začetnik sedanje dinastije na Švedskem.

vsega njenega bitja, je podobna matroni iz starega veka. Dasi ni svetska dama niti ne posebno omilana, in dasi ima precej tesno obzorje, jo vendar

krasi neka prirojena odličnost. Svoje slabosti skriva za kamenitim mirom. Resna je, kakor da bi nosila v sebi usodo Korzičanov, ki jim je mati in ki stopajo kraljem za vrat.

Zraven nje sedi njena častna dama, žena generala Junota, ki jo je Napoleon kot majhen topniški stotnik učkal na kolenih. Odkar je postala velika gospa, se časih usodi povedati cesarju resnico. Njene srčne lastnosti na srečo ublažujejo zbudljaje nevarnega jezika. Napoleon je sam pri sebi nima rad, vendar išče njene družbe, ker ga zabava in ker je med tolikim številom novih služabnikov zvesta priča preteklosti.

Goslati igrajo zdaj neki Spontinijev ples.

Na svoji poti se Jožefina približa skupini, pri kateri sta Pavlina in Marija Walewska. Šepet je utihnil. Pričakovanje vseh je napeto do skrajnosti. Kak doživljaj pomeni to srečanje za vse te ljudi, ki se neskončno dolgočasijo! Napoleonova sestra stopi korak naprej in po zelo bežnem priklopu s prelestno nesramnostjo reče:

»Na cesarjevo povelje mi je čast, da predstavim vašemu veličanstvu gospo grofico Marijo Walewsko, svojo prijateljico.«

Besedi »svojo prijateljico« je znala umetno poudariti.

Jožefina se ne more ubraniti, da ne bi vzdrlžela. Strogo premeri razburjeno, mlado Poljakinjo, ki zardi in se globoko prikloni. Cesarica mirno čaka, da opravi Marija vse tri predpisane dvorske pokleke, ki jih sicer vsaki prizanese. In ne da bi ji, kakor je pravilo, ponudila roko v poljub, se zadovolji s kratkim odzdravom ter dé, poslušujoč se vladarskega »mikanja«:

Službo dobi

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn. za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanjši zmesek 17 Dtn.

Zgalec

Na keramične specialne peči dobi mesto 15. maja t. l. Ponudbe z navedbo dosedanjega udeleževanja na prejšnjih službenih mestih in curriculum vitae poslati na podružnico Jutra Maribor pod šifro »Dravska banovina (keramika)«.

10748-1

Prodajalke

Ki bi mi gospodinjila, sprejemam takoj. Prednost z nekaj kapitala. Ponudbe na Lindič Leo, Loke 1887, Trbovlje 1.

11099-1

Frizerko

brezposelnico, sprejemam v Ljubljani. — Mesto stalno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

11154-1

Vodjo

Iskrene in sposobne, za vsa v vodovodno instalacijo spadajoča dela, išče ob- točnice in dobro vpeljeno podjetje. Pisarne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Vodna instalacije«.

11138-1

Ključavničarskega

pomočnika

Želim, večjeza popravi kol- les in vodovoda, vestnega, kateri ima zmožnost tudi sam voditi delavnice. Po- nudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojen ključavničar«.

11115-1

Izložbeni arangeur

modne stroke, vojašine, prost, dobi takoj mesto. Po- nudbe z referencami, z za- htevi in navedbo starosti pod »Samostojne na po- družnico Jutra Maribor«.

11133-1

Frizerko

dobro moč, sprejme v stalno službo, salon Vreček, Ljub- ljana VII. Celovška 30a.

11130-1

Pletiljo

na ročnem stroju (Kurbel maschine) za izdelavo tan- čic, sprejme tovarna v Za- grebu. Namestitev stalno. Ponudbe z zahtevami pod »59671a na Publicitas, Za- greb«.

10736-1

Solidno,

izobraženo gospo

v starosti 35 do 45 let, ki dobro obvlada slo- venski, nemški in po možnosti tudi hrvaški jezik, za predavanja v mestu in po deželi ter v starosti 30 do 40 let

2 propagandistki

za obiskovanje privat- nih strank iščemo Pismo ne ponudbe z navedbo referenc: Beklam Roz- man, Ljubljana, Praža- kova 8-I.

10905-1

Oskrbnika

za planinski dom išče- mo. Biti mora izurjen v gostilništvu, poslih in zmožen kavlje. Pred- nost imajo oženjeni. Po- nudbe s potrebnimi po- datki pod »Oskrbnik« na ogl. odd. Jutra.

10910-1

Vajenci (ke)

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn. za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanjši zmesek 17 Dtn.

Kleparskega

vajenca

sprejemam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

11127-44

Frizersko vajenko

sprejme takoj Rožič Franja, Ljubljana VII, Celovška 81.

11076-44

Vajenec

išče mesta za avto-meha- nično obrt samo v Ljub- ljani, Mariboru ali Celju. Star 15 let, pošten, starostar Ladislav, Loka pri Zuzmu.

10786-44

Pouk

Strojepisni pouk

Večerni tečaj za zacet- niki in izveščance. 2 oddelka od pol 7 do 8 in od pol 8 do 9 zve- čer. Najmodernejša stro- jepisnica na razpolago 25 najrazličnejših pi- salnih strojev. Vpisova- nje dnevno od pol 7 do 8 zvečer. Solina najnižja. Pričetek po- uka 4. maja. Tečaj 2 do 4 mesece. Christofor učni zavod. Domovna šola c. 15.

10912-4

Frizerko

starejšo moč, izurjeno v damski stroki, sprejme takoj M. Završnik, Rajhenburg.

11115-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par. davek 3 Dtn. za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanjši zmesek 12 Dtn.

Mesarski pomočnik

z dežele, star 24 let, voja- šine prost, išče stalno služ- bo pri večjem podjetju me- sarske obrti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko al. De.

11094-2

Dekle

čedno, pridno in pošteno, išče službo k otrokom. Na- slov v vseh poslovalnicah Jutra.

11097-2

Mesarski pomočnik

vsen čoka ter vsakovrstnih mesnih izdelkov, išče službo. Na željo jamči za izdelavo s kavčijo. Nastop takoj ali pozneje. Zidar Jože, Ljub- ljana, Lepi pot 6.

11096-2

Nadvse zanesljiva

samostojna gospa

trgovsko in gospodinjstvo iz- obražena, z dolgoletnimi spričevili, želi zaupno me- sto. Ponudbe pod »Služba« v Ljubljani na ogl. odd. Jutra.

10933-2

Vajenci (ke)

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn. za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanjši zmesek 17 Dtn.

Kleparskega

vajenca

sprejemam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

11127-44

Frizersko vajenko

sprejme takoj Rožič Franja, Ljubljana VII, Celovška 81.

11076-44

Vajenec

išče mesta za avto-meha- nično obrt samo v Ljub- ljani, Mariboru ali Celju. Star 15 let, pošten, starostar Ladislav, Loka pri Zuzmu.

10786-44

Pouk

Strojepisni pouk

Večerni tečaj za zacet- niki in izveščance. 2 oddelka od pol 7 do 8 in od pol 8 do 9 zve- čer. Najmodernejša stro- jepisnica na razpolago 25 najrazličnejših pi- salnih strojev. Vpisova- nje dnevno od pol 7 do 8 zvečer. Solina najnižja. Pričetek po- uka 4. maja. Tečaj 2 do 4 mesece. Christofor učni zavod. Domovna šola c. 15.

10912-4

Francosčino

in nemščino poučuje in pripravlja za iz- pite (mature): Aneta Po- točnik, strok. dipl. Večletna uspešna učna praksa. Tra- žiška cesta 1-I.

11091-4

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah OERNE — juvelir, Ljubljana, Wolfova ul.

Knjige

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn. za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanjši zmesek 17 Dtn.

PREPOVEDANA

LJUBEZEN

je novi ljubezenski roman »Družinskega tednika«. Zah- tevaje ga brezplačno na ogl. »Družinski tednik«, Ljubljana, predal 345.

10722-8

Prodaj

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn. za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanjši zmesek 17 Dtn.

Hrastove

vrtno stebre

v vseh dimenzijah in vsaki količini dobavlja z vagonom ali lastnim tov. avtom Ivan Verčec, trg., Podčetrtek.

11095-6

Kupim

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn. za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanjši zmesek 17 Dtn.

3-sobno stanovanje

oddam za avgust. — Kralja Petra trg 8-III., desno.

11146-21

Fotelje

stole in mize za opremo pi- sarne, kupimo takoj. Po- nudbe na ogl. odd. Jutra pod »Fotelje«.

11125-7

Kapital

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn. za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanjši zmesek 17 Dtn.

Knjižico

Kmetice posojilnice za Din 150.000. prodam. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »150.000«.

11136-16

Družabnika

za večer in predmet, ki nudi sigurno stalno rento, iščem. Soderovanje ali brez. Potreben kapital največ Din 0.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Absolutna sigurnost«.

11118-16

V najem

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn. za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanjši zmesek 17 Dtn.

Gostilno

vzajem v najem ali na ra- čun. Naslov v vseh poslo- valnicah Jutra.

11101-17

Lokali

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn. za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanjši zmesek 17 Dtn.

Lokale za trgovino

ali boljšo obrt, takoj oddam v Ilirski ulici št. 13. Poizve- se v pisarni, pritličje, isto- tam.

11140-19

Lokal

s trafiklo, v Celju, oddam. Naslov v vseh poslovalni- cah Jutra.

11132-19

Posest

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn. za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanjši zmesek 17 Dtn.

Večje število parcel

kompleksov posestev, gozdov, trgovskih in pa- stanovanjskih hiš ter vil, ima naprodaj; grad- beno strokovno izobra- žen posredovalec

11098-21a

Kunaver Ludvik

Cesta 29. oktobra 6. Te- lefon 37-33. Pooblaščen graditelj in sodni cen- telj za nasvete brez plačila na razpolago.

25-20

Stanovanja

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn. za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanjši zmesek 17 Dtn.

3-sobno stanovanje

oddam za avgust. — Kralja Petra trg 8-III., desno.

11146-21

Enosob. stanovanje

s kuhinjo in pritliklami oddam za 1. junij in 1. sportni vozček prodam. — Rožna dolina, Cesta VII. 11.

10903-21

Manzardno

stanovanje dveh sob in pritlikl. od- dam. Rožna dolina III-32.

11123-21

Enosob. stanovanje

oddam v pritlikl. Merosod na ul. 1 ali Zabjak 10.

11122-11

Udobno 4-sobno

stanovanje ves komfort in pritlikl. oddam za avgustov termin. Kersnikova 7. Ogled od 11. do 15. ure v prvem nad- stropju.

11116-21

Dvosob. stanovanje

suho, solčno, z vrtno, od- dam 1. junija. Vipavska 8, Kozeljca.

11089-21

Dve trisobni

stanovanji v centru, oddam 1. avgusta. Cesta 29. oktobra 8, Kozeljca.

11129-21

Dvosob. stanovanje

s predobro in shrambo, od- dam na Cesti 29. okt. (Rim- ska cesta) št. 23.

11110-21

2-sobno stanovanje

s kabinetom, komfortno, — solčna lega, oddam mirni stranki 1. junija v Ilirski ul. 15. Poizve se v pisarni pritličje, istotam.